

Host

Čtenáři

z Broken

Wheel

doporučují

Katarina Bivaldová

Katarina Bivaldová

**Čtenáři z Broken Wheel
doporučují**

Brno 2016

Katarina Bivaldová

Copyright © Katarina Bivald, 2013

First published by Forum Bokförlag, Stockholm, Sweden

Published in the Czech language by arrangement with Bonnier Rights, Stockholm, Sweden and PLIMA d.o.o.

Cover images © Shutterstock

Translation © Martina Kašparová, 2016

Czech edition © Host — vydavatelství, s. r. o., 2016
(elektronické vydání)

ISBN 978-80-7491-806-3 (Formát PDF)

ISBN 978-80-7491-807-0 (Formát ePub)

ISBN 978-80-7491-808-7 (Formát MobiPocket)

Sara Lindqvistová
Kornvägen 7, 1. patro
136 38 Haninge
Švédsko

Broken Wheel, Iowa, 15. dubna 2009

Milá Saro,

doufám, že Ti *Staromódní dívka* od Louisy May Alcottové udělá radost. Je to okouzující příběh, přestože moralizuje možná o něco otevřeněji než *Malé ženy*.

Co se týče platby, nemusíš si dělat starosti; už hezkou řádku let mi tu leželo pár výtisků navíc. Je báječné, že ta kniha našla nový domov a navíc se přitom proletěla až do Evropy. Já jsem sice ve Švédsku nikdy nebyla, ale jsem si jistá, že je to nádherná země.

Není zvláštní, že se některé knihy podívají dál než jejich majitel? Vlastně nevím, jestli by mě to mělo těšit, nebo spíš zneklidňovat.

S přátelským pozdravem
Amy Harrisová

Knihy versus život — 1:0

Neznámá žena na hlavní ulici v Hope vypadala tak obyčejně, že to bylo málem až pobuřující. Útlá, nezajímavá postava oblečená v podzimním kabátu, příliš teplém a šedivém pro tohle roční období. Na zemi vedle ní ležel batoh a o hubenou nohu měla opřený obrovitánský kufr. Místní obyvatelé, kteří se náhodou stali svědky jejího příjezdu, se nedokázali ubránit pocitu, že dbát tak málo o svůj vzhled je neslušné. Jako by se na ně tahle žena ani trochu nesnažila udělat dobrý dojem.

Měla neurčitě hnědé vlasy, ani úplně světlé, ani tmavé. Byly nedbale stažené sponkou dozadu a spadaly jí přes ramena v neposlušných loknách. Namísto obličeje bylo vidět jen *Staromódní dívku* Louisy May Alcottové.

A skutečně: jako by ji ani v nejmenším nezajímalo, že je v Hope. Jako by se tam prostě ocitla, jen tak zničehonic, s knížkou, zavazadly, neupravenými vlasy a vším tím ostatním — stejně tak dobře mohla být v jakémkoli jiném městě. Stála na jedné z nejkrásnějších ulic okresu Cedar, dost možná na nejkrásnější ulici v celé jižní Iowě, ale jediné, co vnímala, byla ta kniha.

Naprosto lhostejná nicméně také jistě nebyla. Čas od času vykoukla přes okraj knihy dvojice velkých šedých očí, jako když psoun v prérii vystrkuje hlavu, aby zjistil, jestli je vzduch čistý.

Mírně sklonila knížku, pohled jí nejprve vystřelil doleva a pak, aniž pohnula hlavou, se přesunul úplně doprava. Potom opět zdvihla knihu a podle všeho se znovu ponořila do vyprávění.

Ve skutečnosti si už Sara stihla zapamatovat téměř každičký detail téhle ulice. Dokonce i s knihou před obličejem by dokázala vylíčit, jak se poslední paprsky zapadajícího slunce třpytí v nablýskaných

městských džípech, jak i koruny stromů působí upraveně a uspořádaně nebo že je laminátová vývěsní tabule padesát metrů vzdáleného kadeřnictví pruhovaná ve vlastenecké červeno-bílo-modré kombinaci. Nad tím vším se vznášela odporná vůně čerstvě upečeného jablečného koláče. Linula se z kavárny za Sařinými zády, v níž několik žen středního věku s neskrývanou nechutí pozorovalo, jak si Sara čte. Alespoň tak to Saře připadalo. Kdykoli zvedla oči od knihy, svraštily obočí a lehce potřásly hlavou, jako by tím, že si četla na chodníku, porušovala nějaké nepsané pravidlo společenského chování.

Sara znovu vytáhla mobilní telefon a vytočila poslední volané číslo. Vyzváněcí tón se ozval celkem devětkrát, pak zavěsila.

Amy Harrisová měla malé zpoždění. Určitě pro to existovalo nějaké rozumné vysvětlení. Možná píchlá pneumatika. Nebo jí došel benzin. To se pak celkem lehce stane, že člověk dorazí — Sara se opět podívala na displej telefonu — o dvě hodiny a třicet sedm minut později.

Nervózní nebyla, zatím ještě ne. Amy Harrisová psala skutečné dopisy na zcela nefalšovaný, staromódní dopisní papír, silný, se smetanovým nádechem. Bylo naprosto vyloučené, aby někdo, kdo píše dopisy na opravdový, smetanově zbarvený dopisní papír, nechal svého přítele napospas v cizím městě, případně se z něj vyklubal psychopatický masový vrah se sexuálně-sadistickými sklony; ať si Sařina máma říká, co chce.

„Promiňte, drahoušku.“

Najednou se vedle Sary zjevila neznámá žena. Dívala se takovým tím falešně trpělivým pohledem, který lidé zpravidla nasadí, když vám stejnou otázku kladou už poněkolikáté.

„Nepotřebujete s něčím pomoci?“ zeptala se žena. Na boku si přidržovala hnědou papírovou tašku s potravinami, u jejíhož okraje se ležérně převalovala plechovka rajčatové polévky značky Hunt's.

„Ne, díky,“ řekla Sara. „Na někoho čekám.“

„Samozřejmě.“ Mluvila pobaveně shovívavým tónem. Ženy na zahrádce kavárny celý rozhovor se zájmem sledovaly. „Jste v Hope poprvé?“

„Jedu do Broken Wheel.“

Možná to tak jen vypadalo, ale ženu takhle odpověď zjevně neuspokojila. Konzerva s polévkou nebezpečně poskočila. Po chvíli žena řekla: „Obávám se, že Broken Wheel není tak úplně město. Někoho tam znáte?“

„Budu bydlet u Amy Harrisové.“

Ticho.

„Určitě už je na cestě,“ dodala Sara.

„Spíš mi připadá, že vás tu nechali, drahoušku.“ Zadávala se na Saru plná očekávání. „Tak šup. Koukejte jí zavolat.“

Sara znovu neochotně vytáhla telefon a pokoušela se neodtahovat, když se jí ta cizí žena nalepila tváří k uchu, aby mohla poslouchat, jak to na druhém konci vyzvání.

„Tak se mi zdá, že to nezvedá.“ Sara zastrčila telefon zpátky do kapsy a žena se mírně narovнала. „Co tam budete dělat?“

„Jedu tam na prázdniny. Pronajala jsem si u ní pokoj.“

„A teď vás nechali tady. Tomu říkám pěkný začátek. Doufám, že jste neplatila nic předem.“ Žena si přehodila tašku s jídlem na druhou ruku a luskla prsty směrem k zahrádce kavárny. „Hanku,“ houkla na jediného muže. „Odvez tady slečnu do Broken Wheel.“

„Ještě jsem nedopil kafe.“

„Tak si ho vem s sebou.“

Muž něco zavrčel, ale poslušně se zvedl a zmizel v nitru kavárny.

„Na vašem místě,“ obrátila se žena zpátky na Saru, „bych ty peníze jen tak z ruky nedávala. Zaplatila bych až těsně před odjezdem. A do té doby bych si je někam pořádně schovala.“ Hlavou u toho pokyvovala tak vehementně, až plechovka s rajčatovou polévkou nadskakovala. „Neříkám, že všichni v Broken Wheel jsou zloději,“ dodala na vysvětlenou. „Ale jako my rozhodně nejsou.“

Hank se objevil s novou dávkou kávy v papírovém kelímku, Sařin kufr a batoh se přesunuly na zadní sedadlo jeho auta. Saru přátelsky, ale nekompromisně posadili dopředu.

„Zavez ji tam, Hanku,“ řekla žena a volnou rukou dvakrát poklepala na střechu auta. Naklonila se k otevřenému okénku.

„Kdybyste si to náhodou rozmyslela, vždycky se sem můžete vrátit.“

„Takže Broken Wheel,“ řekl Hank nezúčastněně.

Sara spojila ruce nad knihou a snažila se vypadat uvolněně. V autě to bylo cítit levnou vodou po holení a drahou, tmavě praženou kávou.

„Co tam budete dělat?“

„Číst.“

Kroutil hlavou.

„Jedu tam na prázdniny,“ upřesnila.

„To se ještě uvidí,“ řekl Hank zlověstně.

Výhled z okénka se jí proměňoval před očima. Travnaté plochy přešly v pole, nablýskaná auta zmizela a upravené domky nahradila mohutná hradba kukuřice tyčící se po obou stranách silnice. Ta pokračovala stále rovně, až to člověka unavovalo. Tu a tam ji přetnula jiná, stejně dokonale rovná cesta, jako by se po těch ohromných polích někdo jednoho dne rozhlédl a prošpikoval je silnicemi jako podle pravítka. A proč to tak vlastně neudělat, pomyslela si Sara. Postupně ovšem vedlejších cest ubývalo, až se zdálo, že jediná věc kolem jsou kilometry a kilometry kukuřice.

„Z města už toho asi moc nezbylo,“ řekl Hank. „Vyrůstal tam jeden můj kamarád. Teď prodává pojištění v Des Moines.“

Nevěděla, co na to říct. „To je fajn,“ zkusila.

„Vede se mu dobře,“ přizvukoval jí muž. „Mnohem líp, než kdyby měl rodinnou farmu v Broken Wheel, o tom žádá.“

Potom už neřekl nic.

Sara se naklonila k okénku, jako by pátrala po místu z Amyiných dopisů. O Broken Wheel toho slyšela tolik, až měla skoro pocit, že každou chvíli přijede na motorové nákladní tříkolce slečna Annie nebo se u okraje silnice zničehonic objeví Jimmy mávající posledním číslem svých novin. Na okamžik je téměř viděla před sebou, ale pak se jejich obraz rozostřil a rozplynul se v prachu za autem. Vedle silnice se vynořila polorozpadlá stodola, hned vzápětí už ji však opět pohltilo kukuřičné pole, jako by snad ani neexistovala. Byla to jediná budova, kterou Sara za poslední čtvrt hodinu viděla.

Bude město vypadat tak, jak si ho představovala? Teď, když ho měla konečně spatřit, zapomněla dokonce i na své rozrušení z toho, že Amy nezvedá telefon.

Při příjezdu do Broken Wheel by ovšem to městečko málem přehlédla, kdyby Hank nezpomalil. Zjevilo se zčistajasna vedle široké, téměř tříproudé silnice. Budovy byly tak nízké, že se ve všem tom asfaltu div neztrácely.

Hlavní ulici tvořilo několik málo domů po obou stranách silnice. Ve většině z nich bylo zhasnuto, očividně se nevyužívaly a v posledních odpoledních paprscích slunce působily šedě a depresivně. Řada obchodů měla rozbitá nebo zabedněná okna, ale jedna restaurace s rychlým občerstvením byla stále ještě otevřená.

„Takže co chcete dělat?“ zeptal se Hank lhostejně. „Mám vás odvézt zpátky?“

Rozhlédla se kolem. Restaurace měla stoprocentně otevřeno. Tlumeně tam svítil červený neonový nápis Rychlé občerstvení a u stolu úplně u okna seděl osamocенý muž. Zavrtěla hlavou.

„Jak chcete,“ pronesl stejným tónem, jako by říkal: Ale můžete si za to sama.

Vystoupila z auta, otevřela zadní dveře a s knížkou v měkké vazbě sevřenou v podpaží vytáhla svá zavazadla. Jakmile zabouchla dveře, Hank se rozjel. U jediného semaforu ve městě auto prudce obrátil do protisměru.

Semafor visel z drátu uprostřed ulice a svítila na něm červená.

Sara stála před restaurací, kufr opřený o nohu, batoh přehozený přes rameno, knížku v náruči.

To bude dobré, opakovala si sama pro sebe. Všechno dobře dopadne. Žádné katastrofy... Opravila se: žádné totální katastrofy nehrozí, dokud má člověk knížky a peníze. Měla s sebou dost peněz na to, aby se v případě nutnosti ubytovala v hostelu. Až na to, že si byla takřka jistá, že v Broken Wheel žádný hostel není.

Strčila do dveří — autentických saloonových dveří, jaký absurdní detail — a vešla. Restaurace zela prázdnotou, vyjma muže u okna a ženy za pultem. Muž byl hubený, ale svalnatý a jeho řeč těla i celkové vyzářování jako by se omlouvaly za to, že vůbec existuje. Když Sara vstoupila, ani nezvedl hlavu, jen v rukou dál otáčel šálek s kávou, pomalu ze strany na stranu.

Žena oproti tomu okamžitě soustředila veškerou pozornost ke dveřím. Vážila přinejmenším sto padesát kilo a mohutnými pažemi spočívala na vysokém pultu před sebou. Ten buď vyrobili speciálně pro ni, nebo už tam pracovala tak dlouho, že se mu přizpůsobila. Byl z tmavého dřeva a vypadal spíš jako z nějakého baru. Namísto pивních tácků tam však stál nerezový stojan na ubrousky a vedle ležely laminované jídelní lístky se stylizovanými obrázky všech nabízených druhů mastných pokrmů.

Žena si zapálila cigaretu se stejnou samozřejmostí, jako by byla jen prodloužením jejího těla.

„Ty budeš ta turistka,“ odušila. Cigaretový kouř uhodil Saru přímo do obličeje.

„Sara.“

„Na příjezd sis vybrala sakra blbej den.“

„Nevíte, kde bydlí Amy Harrisová?“

Žena přikývla. „Sakra blbej.“ Z cigarety odpadla trocha popela a přistála na pultu.

„Já jsem Grace,“ představila se žena. „Ve skutečnosti se ale jmenuju Madeleine. Ale říkat mi tak není zrovna dobřej nápad.“

Saru ani nenapadlo, aby jí nějak říkala.

„Takže jseš tady.“

Saru přepadl silný pocit, že Grace, která se Grace vlastně nemenuje, si ten okamžik vychutnává. Schválně ho protahovala. Třikrát si sama pro sebe kývla, zhluboka potáhla z cigarety a kouř pomalu vypouštěla koutkem úst. Potom se nahnula přes pult.

„Amy je mrtvá,“ řekla.

Amyinu smrt bude mít Sara ve vzpomínkách už navždy spojenou s příliš ostrým světlem zářivek, cigaretovým kouřem a pachem jídla; ovšem v danou chvíli to díky těmto vjemům působilo jen neskutečně. Stála v restauraci s rychlým občerstvením v jednom americkém maloměstě a právě jí sdělili, že žena, s níž se dosud nesetkala, je po smrti. Celá ta situace se až příliš podobala snu, než aby naháněla hrůzu, a na noční můru byla až příliš podivná.

„Mrtvá?“ vypadlo ze Sary — neobyčejně hloupý komentář, i na její vkus. Ztěžka dosedla na barovou stoličku. Netušila, co si teď počne. Vzpomněla si na ženu v Hope a přemýšlela, jestli se tam přece jen neměla vrátit.

Amy nemůže být mrtvá, uvažovala Sara. Byla to moje kamarádka. Měla přece ráda *knížky*, proboha!

To, co Sara cítila, nebyl smutek, ale připomnělo jí to pomíjivost života a pocit surreálna ještě zesílil. Přijela ze Švédska do Iowy, aby si odpočinula od života, aby mu unikla, ale rozhodně ne proto, aby se setkala se smrtí.

Jak Amy zemřela? Jedna její část se chtěla zeptat, druhá to nechtěla vědět.

Než se stačila rozhodnout, Grace pokračovala: „Pohřeb je nejspíš ještě v plným proudu. V dnešní době už to nejsou zrovna moc slavnostní akce. Podle mýho tam je až moc náboženskýho tlačání. Když mi umřela babička, to bylo něco jinýho.“ Podívala se

na hodiny. „Ale ty už bys měla vyrazit. Někdo z těch, co ji znali líp, už určitě bude vědět, co s tebou. Snažím se nenechat se zatahovat do problémů tohoto města a ty jseš teď každopádně jeden z nich.“

Típla cigaretu. „Georgi, odvezeš tady Saru k Amy domů?“

Muž u okna zvedl hlavu. Na okamžik vypadal stejně ochromeně, jako se cítila Sara. Potom vstal a Sařina zavazadla napůl odnesl, napůl odtáhl k autu.

Když se Sara chystala vyjít ven za ním, Grace ji popadla za loket. „To je chudáček George,“ řekla a kývla směrem k jeho zádům.

Dům Amy Harrisové byl dost velký na to, aby se kuchyně a obývací pokoj v přízemí mohly zdát poměrně prostorné, ale zároveň dost malý na to, aby mu skupinka, která se tu po pohřbu shromáždila, propůjčila dojem zaplněnosti. Na stole a kuchyňské lince ležely zapékací nádoby s jídlem a někdo tam postavil i mísy se salátem a chléb a do skleniček zastrčil příbory a ubrousky.

Sara dostala jídlo na papírovém talířku a pak ji nechali více méně v klidu. George měla stále ještě po boku — tahle nečekaná známka loajality ji dojala. Nepůsobil nijak zvlášť statečně, ani v porovnání s ní, ale šel s ní dovnitř a teď tam obcházel stejně váhavě jako ona.

V potmělé předsíni stála tmavá komoda, kam kdosi umístil zarámovanou fotografii nějaké ženy — Sara předpokládala, že to je Amy — a dva stojánky s omšelými vlaječkami, tou americkou a vlajkou státu Iowa. „Své svobody si ceníme a svá práva si uchováme,“ hlásala ta druhá zlatě vyšitými písmeny, ovšem červená barva byla vybledlá a jeden z okrajů už se začínal třepit.

Žena na fotografii byla Saře zcela neznámá. Mohlo jí být tak dvacet, vlasy měla stažené do dvou tenkých copů a usmívala se naprosto běžným, strnulým fotoaparátovým úsměvem jako tisíce jiných. Možná měla něco v očích, jakýsi záblesk smíchu

vypovídající o tom, že si je moc dobře vědomá legračnosti toho všeho — Sara to znala z jejich dopisů. Víc toho nebylo.

Chtěla natáhnout ruku a fotografie se dotknout, ale připadalo jí to příliš troufalé. Namísto toho zůstala stát v oné temné před-síni a obezřetně balancovala s papírovým talířkem a knihou. Její zavazadla někam zmizela, ale Sara neměla sílu se tím znepokojovat.

Ještě před třemi týdny jí Amy připadala tak blízká, že byla připravená s ní dva měsíce bydlet, ale teď se zdálo, jako by všechny stopy jejich přátelství umřely společně s ní. Sara si nikdy nemyslela, že spřátelit se můžou jen lidé, kteří se už setkali — řadu nejhodnotnějších vztahů měla s osobami, které ani neexistovaly —, ale zničehonic jí připadalo falešné a bezmála neucitvé lpět na představě, že jedna pro druhou do jisté míry něco znamenaly.

Kolem Sary se mezi místnostmi pohybovali lidé, pomalu a nerozhodně, jako by přemýšleli, co tam sakra dělají, což bylo prakticky totéž, co se honilo hlavou Saře. Přesto nepůsobili šokovaně. Nevypadali překvapeně. Nikdo neplakal.

Většina z nich si Saru zvědavě prohlížela, ale cosi, možná úcta k situaci, v níž se momentálně nacházeli, jim zabránila jít se jí zeptat přímo. A tak kolem ní jen kroužili, a kdykoli se s ní střetli pohledem, usmáli se.

Z davu se najednou zhmotnila žena a odchytila Saru v před-síni, přesně mezi obývacím pokojem a kuchyní.

„Caroline Rohdeová.“

Měla vojenské držení těla i podání ruky.

Byla mnohem krásnější, než si jí Sara představovala. Se svými hlubokými mandlovými očima a ostře řezanými rysy působila úplně jako nějaká socha. Pod stropním osvětlením byla její plet nad vystouplými lícními kostmi téměř zářivě bílá. V hustých vlasech se jí leskly šedivé pramínky, připomínající nejvíc ze všeho tekuté stříbro.

Kolem krku si uvázala černý šátek z jemného, chladivého hedvábí, který by na komkoli jiném vypadal nepatřičně, a to i na pohřbu, ale na ní působil nadčasově a málem přitažlivě.

Její věk nešlo dost dobře odhadnout, ale měla vyzařování někoho, kdo nikdy nebyl doopravdy mladý. Saru přepadl silný pocit, že Caroline Rohdeová mládí moc v lásce nemá.

Když Caroline hovořila, všichni kolem zmlkli, a její hlas odpovídal jejímu charismatu: byl rozhodný, rázný, rovnou k věci. Možná se v něm skrýval i náznak vlídného úsměvu, ale ten nikdy nedoputoval ke koutkům úst. Nanejvýš z něj Caroline ztuhly vrásky kolem rtů.

„Amy se zmínila, že přijedeš,“ řekla. „Netvrdím, že mi to přišlo jako dobrý nápad, ale nic mi do toho nebylo.“

Po chvíli dodala: „Možná jsem to neměla říkat ani tobě, ale jistě mi dáš za pravdu, že to vedlo k takové... nepraktické situaci.“

„Nepraktické,“ zopakovala Sara. Nechápala ovšem, jak mohla Amy vědět, že zemře.

Ostatní se shlukli kolem nich v prořídlém půlkruhu, takže najednou všichni stáli za Caroline, otočení na Saru, jako by byla nějaký hostující cirkus.

„Nevěděli jsme, jak tě kontaktovat, když Amy... odešla. A teď jsi tady,“ shrnula Caroline. „No, uvidíme, co s tebou provedeme.“

„Budu potřebovat nějaké ubytování,“ ozvala se Sara. Všichni se naklonili, aby slyšeli, co říká.

„Ubytování?“ podivila se Caroline. „Ubytuješ se pochopitelně tady! Dům je přece prázdný, no ne?“

„Ale...“

Na Saru se vlídně usmál muž s kolárkem a k tomu bohužel dodal: „Co se téhle věci týče, Amy nám obzvlášť kladla na srdce, abychom ti vyřídili, že se nic nezměnilo.“

Nic se nezměnilo? Sara nevěděla, jestli se zbláznila Amy, kněz, nebo celé Broken Wheel.

„Samozřejmě je tu pokoj pro hosty,“ řekla Caroline. „Dnes v noci se vyspi tam, pak se uvidí, co s tebou uděláme.“

Kněz přikývl a tím bylo víceméně rozhodnuto: Sara bude bydlet sama v opuštěném domě Amy Harrisové.

Vystoupali s ní do horního patra. Caroline šla úplně první, jako armádní velitel do války, Sara těsně za ní a hned nato George coby posila v podobě tichého stínu. Za nimi následovala většina ostatních hostů. Někdo jí odnesl zavazadla; Sara nevěděla kdo, ale když došla k malému pokojíku, její batoh i kufr se tam jako zázrakem objevily.

„Postaráme se o to, abys měla všechno, co budeš potřebovat,“ řekla Caroline ve dveřích, vůbec ne nevlídně. Potom odsud ostatní vyhnala, a než za sebou zavřela dveře, lehce na Saru mávla.

Sara dosedla na postel, zničehonic opět sama, v ruce ještě pořád svírala papírový talířek plný jídla a na přehozu vedle ní ležela osamělá, opuštěná kniha.

Zatraceně, pomyslela si.

Sara Lindqvistová
Kornvägen 7, 1. patro
136 38 Haninge
Švédsko

Broken Wheel, Iowa, 3. června 2009

Milá Saro,

velice Ti děkuji za tak milý dárek! Možná to není kniha, kterou bych si sama koupila, a právě proto z ní mám takovou radost. To je ale děsivý příběh! Netušila jsem, že se ve Švédsku dějí takové věci. I když vlastně nevím, proč by neměly. Podle mě je v malých městech mnohem víc násilí, sexu a skandálů než ve velkoměstech, a pokud to platí pro města, platí to nejspíš i pro malé země, ne? Je to předpokládám proto, že tam k sobě lidé mají blíž. Tady v Broken Wheel jsme svůj příděl skandálů rozhodně dostali.

Žádnou Lisbeth Salanderovou tu ovšem nemáme. Pozoruhodná žena. Jak jsem pochopila, ten příběh má ještě další dva díly. Byla bys tak hodná a poslala mi je? Nebudu moct klidně spát, dokud se nedozvím, jak to dopadlo s ní a samozřejmě také s tím přehnaně nadšeným mladým panem Blomkvistem.

Ty knihy Ti pochopitelně zaplatím. Jako první splátku posílám *Jako zabít ptáčka* od Harper Leeové — tedy maloměsto, vraždy a sex.

S přátelským pozdravem
Amy Harrisová

Brokenwheelský zpravodaj

Máte čtyři nové zprávy. Přijato v nula pět třináct.

„Zlatíčko! Tady máma. Cože? No jo. A samozřejmě i táta. Právě jsme se vrátili od Anderse a Gunnel. Těch, co bydleli vedle nás a pak se přestěhovali do té naprosto úžasné vily v Tyresö, však víš. Jak se máš ty? Už jsi na místě? Jaké to v tom zapadákově je? Není ta Amy naprostý šílenec? Povedlo se ti nastoupit do správného autobusu? Vážně nechápu, proč jsi musela jet zrovna na...“

Přijato v nula pět patnáct. Matka mluvila dál, jako by ji nic nepřerušilo:

„...na venkov. Moment, ještě jsem nedomluvila. No jo, tvůj otec ti prostě nutně potřebuje něco říct, i když já jsem ještě zdaleka neskončila.“

Krátká odmlka, vážné odkašlání.

„Saro! Doufám, že jen nesedíš někde vevnitř s knížkou. Musíš se odvážit vyjít ven mezi lidi. Máš fantastickou příležitost cestovat. Vzpomínám si, když jsme s tvou matkou...“

Přijato v nula pět osmnáct.

„Co je to s tím záznamníkem? Proč mě nenechá domluvit? No jo, tak se zatím měj. Počkej. Tvoje matka ti chce ještě něco říct.“

„Víš, že kdyby sis to rozmyslela, můžeš vždycky odjet do New Yorku. Nebo do Los Angeles. A neplať nic předem.“

Záznam se opět přerušil a další zpráva byla nahraná až o tři hodiny později. Znovu Sarina matka:

„Saro! Proč to nezvedáš, když ti voláme? Není Amy masový vrah? Já přece vím, jak to ve Státech chodí. Jestli někde ležíš rozčtvrcená, nikdy ti to neodpustím. Jestli se nám okamžitě neozveš, zavolám CIA.“ V pozadí znělo otcovo mumlání. „FBI. To je jedno.“

Když se jim Sara konečně dovolala, matka byla pořád ještě v ráži.

„To s tím maloměstem se mi ani trochu nelíbí,“ řekla. Tenhle rozhovor neprobíhal poprvé.

Sara si promnula čelo a svalila se zpátky na postel. Pokoj, kde se právě nacházela, byl malý, asi tak tři krát pět metrů. Kromě postele tam bylo křeslo, přímo pod oknem, noční stolek a malý prádelník. Jinak nic. Světlé květované tapety vypadaly jako přinejmenším pár desítek let staré. Závěsy měly úplně jiný květinný vzor a zdálo se, že je tam někdo pověsil těsně před Sařiným příjezdem. Určitě byly o dobrých deset centimetrů kratší, než vyžadovalo okno.

„Maloměsta jsou tak... nudná. Mohla jsi jet kamkoli jinam na světě.“

Taková ironie. Matka do Sary neustále hučela, ať vyrazí někam na cesty, a když to pak konečně udělala, matka se tvářila, jako že by bylo lepší, kdyby Sara zůstala doma v Haninge.

„A stačí málo a hned se tam něco semele. Kdo ví, co se tam schovává za šílence?“

Nebylo jasné, co z toho je horší — jestli nuda, nebo nebezpečí, že člověk narazí na některého ze všech těch choromyslných masových vrahů skrývajících se v každičké stodole. Matčina slova vyvolala v Saře vzpomínku.

„To proto, že tady k sobě lidé mají blíž,“ řekla.

„Upřímně, Saro, co ty víš o lidech? Kdybys pořád jen neležela v knížkách...“

I tuhle debatu už vedly mnohokrát.

Možná nebylo zase tak divné, že matka svou nejstarší dceru považovala za zatěžkávací zkoušku. Sařina mladší sestra Josefin pracovala jako právnička u oblastního soudu v Södertälje. Zanedlouho se z ní měla stát advokátka, což bylo společensky přijatelné povolání, vykonávané v drahých, padnoucích kostýmcích. Oproti tomu Sara: *knihkupectví*. V nákupním centru na předměstí. To bylo jen o něco málo lepší než být nezaměstnanou bývalou prodavačkou v knihkupectví jako teď. A když už se konečně vydala

do zahraničí, tak do zapadlé díry na americkém venkově, kde měla bydlet u jakési postarší dámy.

Saře bylo v podstatě jedno, že ji matka tak nepokrytě pokládá za nezajímavou. V tom měla totiž pravdu. Sara za celý svůj život nepodnikla nic, co by jen trochu zavánělo dobrodružstvím. Matčiny neustálé slovní útoky vůči Amy jí ovšem začaly lézt na nervy ještě před odjezdem a teď, s oním nešťastným pohřbem dosud v živé paměti, měly za následek, že na všechny matčiny komentáře odpovídala úsečně a jednoslabičně.

Sařina matka zjevně vycítila, že zašla příliš daleko, protože prohlásila: „No, alespoň neležíš někde rozčtvrcená.“ Tón jejího hlasu byl tak neskrývaně pesimistický, že ani nemusela dodávat *zatím*. „Tak jaká je ta Amy? Chová se k tobě hezky?“

„Amy je...“ Sara se zarazila. „Je milá.“

Amy byla milá. Jenom k tomu navíc byla i mrtvá.

Sara se vyplížila z pokoje a kradla se tmou jako nějaký nervózní zloděj. Z jejího pokoje se dalo jít úzkou chodbou až do koupelny a Amyina pokoje. Upozornila ji na něj Caroline, když jí včera ukazovala cestu k pokoji pro hosty. Sara v rychlosti prošla kolem a snažila se nedívat na nekompromisně zavřené dveře. Přemýšlela, jestli je kdy někdo znovu otevře. Ona na to rozhodně neměla ani pomyslení.

U schodiště se zastavila a zaposlouchala se. Potom po schodech pomalu sešla do přízemí.

Před každou další místností váhala a pootevřenými dveřmi ostražitě nakoukla dovnitř. Vlastně ani nevěděla, co očekává. Několik obyvatel městečka schovaných za pohovkou v obývacím pokoji? Amyiny rozzuřené příbuzné v předsíni, kteří by ji vinili z toho, že bydlí v jejím domě a neplatí nájem? Nebo Amyina ducha v kuchyni? Jenže všechno bylo jen prázdné a opuštěné.

Sara bloumala po domě, rukou přejížděla po plochách, kterých se Amy dotýkala, v pokojích, kde Amy žila. Klid v domě

Saru děsil a drobné momentky strnulého každodenního života ji zaskočily, když to nejméně čekala.

V kuchyni někdo připravil rychlovarnou konvici, sklenici s Nescafé a lahev mléka. Zbyl tam i chléb ze včerejška, a když Sara otevřela lednici, objevila hory jídla pečlivě překryté potravinovou fólií a označené názvem pokrmu a včerejším datem.

Vzala si suchý chléb, zapnula konvici a pak se znovu vydala do patra, aby se osprchovala. Vlastní sprcha byla staromódní zařízení nad malou oválnou vanou. Sara si sundala veškeré oblečení, srovnala ho do úhledné hromádky a tu odložila na otlučenou stoličku v rohu přímo proti záchodu. Doufala, že tam oblečení zůstane suché, ale odtok ani sprchový závěs nijak zvlášť důvěryhodně nevypadaly.

Z potrubí se ozval skučivý, tklivý zvuk a voda nebyla teplejší než lehce vlažná.

Takhle by to ale být nemělo, pomyslela si Sara. Kolem hlavy měla omotaný ručník, který našla v koupelně, zrovna si vybalila své věci a vrátila se do kuchyně. Kromě pokoje pro hosty, kde spala, zatím ještě v žádné místnosti nestrávila víc než dvacet minut. Připadalo jí svým způsobem jistější se neustále pohybovat.

Vybalování jako takové jí zabralo třináct minut, takže teď bylo půl jedenácté a ona neměla vůbec nic na práci. Venku už začínalo být parno. Otevřenými dveřmi do kuchyně pronikala vůně suché zeminy a dusivé zeleně. Sváděla boj s pachem zatuchliny, dřeva a starých koberců uvnitř domu.

Sara dosedla na kuchyňskou židli a hledala nějakou známku toho, že tu Amy skutečně bydlela, ale jediné, co viděla, byla odřená dvířka skříněk a uschlé rostliny v květináčích na okně.

Tohle mělo být její dobrodružství. Měla tu sedět společně s Amy, možná dokonce na stejných židlích, probírat s ní knížky, město a lidi, které Amy znala, a mělo to být příjemné.

„Amy,“ řekla Sara, „cos mi to sakra provedla? Měly z nás přece být opravdové kamarádky.“

U dveří z kuchyně na verandu stály dva páry gumových holínek rozdílné velikosti. Tráva na zahradě byla vysoká a zežloutlá od letního slunce, sama zahrada už dávno divoce zarostla. Dost velkou část nejspíš přes všechnu tu trávu nebylo vidět, ale Sara rozeznila dvě pokroucené jabloně, které podle všeho už léta nikdo neprořezal, malý plácek s divoce rostoucím kořením až nápadně připomínajícím plevel a dvojici obrovitých rajčatových keřů.

Vrátila se dovnitř a celou hodinu strávila tím, že rozmisťovala své knihy všude možné po domě ve snaze ho zútulnit. Jenže třináct knih ani zdaleka nevydalo do všech místností.

Doma měla téměř dva tisíce knih a tři kamarády. Pokud se ovšem bývalí kolegové z knihkupectví dali považovat za kamarády.

V knihkupectví začala Sara pracovat v sedmnácti; nejprve okolo Vánoc, v období velkých únorových slev a o letních prázdninách, později na plný úvazek. A už tam zůstala. Půl hodiny od místa, kde se narodila. Zajímavější už to nikdy nebylo.

Jedna kolegyně z knihkupectví kdysi prohlásila, že všechna vyprávění začínají něčím příchodem nebo něčím odchodem. Do Josephssonova knihkupectví nikdy nikdo nechodil, a do Sařina dvoupokojového bytu v Haninge už vůbec ne. Vyjma dopisů krásně psaných rukou. V jednu chvíli by Sara přísahala, že ty dopisy s sebou přinášejí kousek Iowy, slabý, avšak nezaměnitelný závan dobrodružství, možností, jiného, mnohem nadčasovějšího života.

Když se sem ovšem konečně dostala, cítila jen zatuchlé dřevo a staré koberce.

„Koukej se vzchopit, Saro,“ okřikla se. Bylo uklidňující slyšet lidský hlas, přestože patřil jí samé. Kromě něj jí v uších zněly už jen přerostlé větve stromů bušící do okna v horním patře a potrubí, které občas bezdůvodně zarachotilo.

Jak může někdo urazit tisíce kilometrů a po příjezdu do cíle přesto zůstat stejným člověkem? Tomu Sara nerozuměla.

Samozřejmě kromě toho, že teď měla třináct knih a žádné kamarády.

„Koukej se vzchopit,“ zopakovala, ale tentokrát to moc sebejistě neznělo.

Podle Sary byla většina těch, kteří si na ni vůbec kdy vzpomněli, přesvědčená o tom, že se s pomocí knih schovává před životem.

A nejspíš to byla pravda. Sara už v posledních ročnících základní školy zjistila, že jen málokdo si všimne člověka ukrytého za obálkou knihy. Tu a tam se od knížky musela odtrhnout, aby se přikrčila před letícím pravítkem nebo učebnicí, ale obvykle ty předměty neházeli konkrétně na ni a ve většině případů se v knize ani neztratila. Zatímco ostatní ze třídy šikanovali druhé nebo někdo šikanoval je, vyrývali do lavic nesmyslné znaky nebo si vzájemně čmárali na skříňky, Sara zažívala bouřlivou vášeň, smrt, smích, vzdálené krajiny, dávno minulé časy. Ostatní možná trčeli v omšelé škole v Haninge, ale ona byla japonská gejša, spolu s poslední čínskou císařovnou bloudila klaustrofobicky uzavřenými místnostmi v Zakázaném městě, vyrůstala na Zelených vrších spolu s Annou a ostatními, prožila si svou porci vražd a milovala a ztrácela společně s klasiky.

Knihy tvořily její ochrannou zeď, to ano, ale nejenom. Chránily ji před okolním světem, ale okolní svět zároveň přeměňovaly v jakousi nezřetelnou kulisu pro skutečná dobrodružství v jejím vlastním životě.

Člověk by si mohl myslet, že deset let v knihkupectví něco z toho magického lesku knih utlumí, jenže Sara byla přesvědčená o opaku. Na každou knihu teď měla dvě vzpomínky: jak ji prodává a jak ji čte. Vždy během každoročních únorových slev prodala nepřeborné množství knih od Terryho Pratchetta, až pak nakonec před pár lety kapitulovala, jednu si přečetla, a seznámila se tak s jedním z nejúžasnějších a samozřejmě také nejspolehlivějších spisovatelů dnešní doby. Pamatovala si, jak jí kdysi v létě připadalo, že neprodává nic jiného než knihu Uly-Carin Lindquistové *Veslovat bez vesel*, a jak jí tři roky nato četla za letních večerů.

Pamatovala si, že na obalu v tlumených zemitých barvách připomínajících letní večer těsně po západu slunce byla tmavá silueta, že sama knížka byla malá a útlá a že všichni, kdo si ji koupili, měli potřebu ji komentovat. „To je ta moderátorka z televize“, „ta televizní hlasatelka, co umřela“, „v televizi byla vážně dobrá“, jako by jim určitým způsobem zlomilo srdce, že někdo z televize může zemřít. Podle Sary to byla jedna z těch knih, která lidi dojme, ještě než ji vůbec začnou číst.

Nanosila víc komínek knih Lizy Marklundové, než si vůbec chtěla připustit, sérii s agentem Hamiltonem od Jana Guilloua prodávala přinejmenším ve třech různých brožovaných vydáních a viděla zrod, růst a nekonečné pokračování zázraku švédské detektivky. Ani pořádně nezaznamenala, kdy se objevila Camilla Läckbergová, ale všimla si jí v měkké vazbě. Tak to Sara měla často.

Prodala bezpochyby desetitisíce, možná statisíce knih, ale nemělo smysl se je snažit počítat. Pokud by v průběhu těch let náhodou přemýšlela o své budoucnosti, nejspíš by hádala, že v tom knihkupectví zestárne, bude postupem času šedší a zaprášenější jako neprodané knihy v malém skladu nebo kopírovací papír v roli a náplně do propisek, které nejdou na odbyt po celou věčnost, a poté se stáhne do ústraní s penzí sestávající převážně z knih, jež si za ta léta nakoupila s využitím zaměstnanecké slevy.

Jenže Josephssonovo knihkupectví zavřelo, Sara zůstala bez práce a teď se ocitla sama ve Spojených státech.

Na vjezdu k domu zastavilo auto a Sara byla za to rozptýlení téměř vděčná. Z auta vystoupil kněz, který byl na pohřbu, a zatímco kráčel k domu, vyzkoušela Sara v zrcadle v předsíni tři různé úsměvy.

„Buď prostě normální, Saro,“ poručila svému odrazu v zrcadle, ale žena zírající na ni vytřeštěnýma očima vypadala bohužel spíš jako k smrti vyděšená myš s turbanem. Pohybovala se po domě

víc než hodinu a úplně si zapomněla sundat ručník omotaný kolem hlavy.

Kněz byl už skoro na verandě, a tak Sara odhodila ručník do šatníku, pokusila se rozčesat si vlasy prsty a vyšla ven.

Úsměv, Saro, připomněla si.

Kněz působil stejně nervózně, jako se cítila ona sama. Bílý košáček měl být dostatečným zdrojem jisté důstojnosti, avšak dojem kazily kněžovy neposedně trčící řídké vlasy a levná oranžová prošívaná bunda oblečená přes košili. Bunda vypadala jako pořízená ve slevě nějakého diskontního obchodu s textilem v osmdesátých letech.

„Amyina smrt město hluboce zasáhla,“ řekl. Zastavil se před verandou, jednou nohou šlápl na spodní schod, jako by se neuměl rozhodnout, jestli se chystá vyjít nahoru, nebo odejít. „Opravdu hluboce.“

„To ano,“ řekla. „Jak... jak zemřela?“

Možná byla drzost se na to ptát, ale Sara si uvědomila, že by to vlastně chtěla vědět. Kněz však zamumlal jen něco o nemoci. Takže to nebyla nehoda. Amyina smrt ovšem i tak musela být náhlá. Teprve před třemi týdny jí totiž Sara zaslala veškeré podrobnosti o své cestě a neobdržela jinou odpověď, než že ji vyzvednou v Hope.

Přemýšlela, jestli by knězi neměla nabídnout kávu. Jaké zákony pohostinnosti vlastně platí v případě, že jste neplatícím hostem v domě mrtvé ženy? To jí připomnělo:

„Dost dobře nevím, kam mám jít,“ řekla.

„Kam máš jít?“ Kněz vypadal ještě nervóznější, pokud to vůbec bylo možné. Sundal nohu ze schodu. „Vždyť bydlíš tady, ne?“ Když viděl, že to na ni nijak neúčinkuje, dodal: „Víš, Amy jsme měli všichni moc rádi. Je hezké vidět, že její dům nezůstal pustý a prázdný. Když už jsme u toho, nepotřebuješ něco? Jídla máš dost?“

„Odhadem na několik týdnů.“

„Dobrá, dobrá. Něco jiného? Asi budeš potřebovat auto, co?“
„Nemám řidičák.“

Překvapeně sebou trhl. „Aha, jistě. No, a, hm... Budu si o tom muset promluvit s Caroline.“ Po tomhle závěru se mu zjevně ulevilo, a než se Sara stihla rozhodnout, jestli mu nabídne kávu, rozloučil se s ní.

Když se objevil další host, na otázku ohledně kávy Sara stále ještě neznala odpověď. Protentokrát to však nehrálo roli.

Paní Jennifer — „říkej mi Jen“ — Hobsonová byla americká žena v domácnosti hodná úřadu viceprezidenta. Měla dokonale upravené tmavé vlasy, které jako by samy od sebe stály, a lehce šílený úsměv někoho, kdo se často stýká s malými dětmi. Napochodovala rovnou do kuchyně, zapnula rychlovarnou konvici a odměřila si dvě lžičky instantní kávy.

„Jsem odpovědná redaktorka *Brokenwheelského zpravodaje*,“ prohlásila, zatímco rámusila kávovými šálky a lžičkami.

Otevřela spodní skříňku a našla v ní cukr. Když se skláněla, vlasy se jí pohupovaly kolem hlavy. „Píšeme o všech velkých místních událostech. Před pár lety jsme tu měli jednoho návštěvníka z Jersey. Nějakého mladíka na volné noze. Chtěl se tu najít, ale po pouhých dvou týdnech se přestěhoval do Hope a odmítl mi poskytnout rozhovor.“

Těžko říct, co bylo horší — jestli přestěhovat se do Hope, nebo neposkytnout rozhovor.

„Jedna moje kamarádka ze Spenceru si sestavovala rodokmen,“ řekla přes rameno. „Pocházím ze Spenceru. Sem jsem se přestěhovala po svatbě.“

V obličejí teď měla cosi zarputilého.

„No, takže kamarádka si sestavovala rodokmen. Zjistila, že má příbuzné ve Švédsku. Měla z toho velkou radost. Mnohem lepší, než kdyby byli z Irska nebo Německa, což jsem jí řekla taky. Od tamtud mají příbuzné všichni. Ale Švédsko je o dost exotičtější.“

Podívala se na Saru a vzápětí chvatně zavrtěla hlavou, patrně ze zoufalství nad tím, že Sara je tak obyčejná.

„Jak se jmenuješ příjmením? Třeba jste příbuzné. Už se staly i divnější věci, a tolik obyvatel snad ve Švédsku nežije, ne?“

„Devět milionů.“

„Máte tam duby?“

„Duby?“

„Symbol státu Iowa. Máme tu úžasné duby.“

„No, ano... duby máme.“

„Neměla bys třeba nějaké malé prohlášení, o které by ses s námi chtěla podělit?“

Žádné takové prohlášení Sara neměla.

„Vůbec nic? Nějaký malinký pozdrav? Co třeba první dojmy z města?“

„Zatím jsem byla jen v restauraci s hamburgery.“

„Tak se mi zdá, že budu muset prostě něco sepsat,“ brumlala si Jen pod vousy. „Jsem přesvědčená, že až tohle město poznáš, budeš ho zbožňovat.“

„A neboj,“ dodala. „V tom článku se budeš vyjadřovat pěkně. Jen co přijdu na to, co budeš říkat.“

Sara Lindqvistová
Kornvägen 7, 1. patro
136 38 Haninge
Švédsko

Broken Wheel, Iowa, 23. srpna 2009

Milá Saro,

jsem vážně ráda, že se Ti román Harper Leeové líbil. Na ten překlad názvu do švédštiny nemám vlastně žádný názor, ale je možné, že *Smrtný hřích* zní trochu jako nějaká laciná tuctová detektivka. To víš ovšem lépe než já.

Protože se Ti líbilo *Jako zabít ptáčka*, posílám Ti ještě *Černobílý svět* od Kathryn Stockettové. Obě knihy v každém případě pojednávají o rasismu. Víím, že se najdou tací, co pochybují, že rasismus představuje pořád tak zásadní problém, ale podle mě si to myslí jen lidé ve středním věku, kteří věří tomu, že svět je teď automaticky lepší jen proto, že právě oni zestárli natolik, aby ho mohli řídit, aniž se ovšem kdokoli z nich alespoň nepatrně zasadil o jeho zlepšení. To je jedna z mála věcí, které mě stále ještě rozčilují. Prý mě rozčilují až příliš, tvrdí můj dobrý přítel John, černocho, už dávno ne ve středním věku, a prohlašuje, že všechno se výrazně zlepšilo. Přinejmenším v Broken Wheel, dodává. Na nějaké přílišné zevšeobecnování přitom Johna moc neužije. Nemíním souhlasit, že to něco vypovídá o světě celkově — spíš o tom, že místní si na Johna už zvykli. Je to jediný černocho ve městě; krom toho provozuje jediný obchod, kde se ještě pořád prodává mléko, takže nevím, jak by ho lidé mohli nemít rádi. Podle mě není možné si ho nezamilovat, ale s tím zase nesouhlasí on.

S přátelským pozdravem
Amy Harrisová

Panuje přesvědčení, že ocitne-li se v Iowě švédská turistka, určitě přijela lovit muže

V Broken Wheel, na druhé straně ulice viděno od Grace, se nacházel starý biograf. Byl postavený v klasickém stylu padesátých let, což dané straně hlavní ulice dodávalo jistou vznešenost, ovšem v tom biografu se už hodně dávno přestaly promítat jakékoli nové filmy, a před několika lety se tam filmy přestaly promítat docela. Rozbil se projektor. V současnosti se prostor využíval pouze na schůze městské rady.

Označovat skupinku lidí, kteří se tam scházeli, za městskou radu bylo jako označovat ten biograf za biograf — vypovídalo to mnohem víc o tom, čím bývali kdysi, než čím byli dnes. Dřív se konaly volby a stát se členem městské rady bylo otázkou prestiže. V těch dobách byly ještě k dispozici nějaké peníze a probíhaly ostré hádky, za co by se měly utratit. Jestli za nové lavičky před některým z kostelů, nebo za nové veřejné osvětlení. Jakou barvu by ty lavičky měly mít, nebo jaký typ pouličních lamp zvolit. Hádky, zda biograf představuje pýchu města, nebo zkázu mládeže.

Teď to byla jen nepatrná hrstka lidí toužících se stále ještě zapojovat do dění ve městě, ale peníze, které by bylo třeba utratit, už patřily minulosti.

Přesto se dál scházeli — sedávali v jediném promítacím sále, na sedačkách v první řadě — každý druhý čtvrtek.

Caroline Rohdeová pozorovala s jistou sklíčeností Jenino horlivé gestikulování na malém pódiu před něčím, co kdysi bývalo promítací plátno.

„Turistka!“ vykřikla Jen a Caroline potlačila náhlou potřebu promasírovat si spánky.

Nedávná vlna turismu v městečku byla jediným bodem jednání a Caroline ho už teď měla upřímně plné zuby.

Stýskalo se jí po Amy Harrisové. Caroline věděla, že ji samu lidé vnímají jako příliš bezcitnou, až moc vážnou v záležitostech ohledně Boha a Ježíše a obecně řečeno příliš nudnou. Zároveň však věděla, že města potřebují někoho, kdo na ně bude dohlížet a navíc jim pomáhat, někoho, kdo ví, co je správné, a někoho, kdo ví, co je dobré. Když byla Amy ještě naživu, fungovalo to, ale teď si Caroline připadala značně osaměle a neschopně.

Nikdy neuměla pomáhat druhým tak jako Amy, která zjevně dokázala přesně vycítit, co lidé potřebují slyšet. Caroline věděla pouze to, co by lidé *měli* slyšet. A to bylo jen zřídkakdy totéž.

Jenže obojí bylo potřeba. A teď na to Caroline byla sama a musela se postarat o tuhle turistku, která se rozklepala, jakmile na ni člověk promluvil.

Caroline měla na srdci pár věcí, které chtěla Amy říct. Ať odpočívá v pokoji, pochopitelně.

Což klidně mohla, protože to Caroline zůstala tady, aby obstála všechnu tu práci. Od ostatních členů městské rady se pomoci rozhodně nedočká.

Teď tam byli tři. Jen Hobsonová se podle Caroline účastnila proto, že snila o tom, jak Broken Wheel přemění ve stylu Hope na oblíbenou křižovatku pro lidi střední třídy. Jen byla původem z místa, které často označovala za příjemné, pěkné předměstí Spenceru v severozápadní Iowě. Caroline se nedokázala zbavit myšlenky, že by nebyla žádná škoda, kdyby tam Jen zůstala. Jenin muž pocházel z Broken Wheel a byl tak milý, jak jen se dalo očekávat od někoho z rodu Hobsonů — inteligencí zrovna nevyňikali, ale Caroline nikdy neodsuzovala lidi za něco, co nemohli ovlivnit. Beztak se vždy našel dostatek vědomých hříčů, na které se mohla zaměřit. Měla neodbytné podezření, že Jen chápe přesun

do Broken Wheel jako své osobní selhání. Rozčilovalo ji to. Neměla si přestavit, že má Spencer něco, co v Broken Wheel není. Jistě, tohle město mělo své chyby a nedostatky a sama Caroline neváhala na ně upozornit, ale že by se tu někdo cizí povýšeně rozhlížel a chtěl něco měnit... Zavrtěla hlavou. Jen tu žila pouhých deset let.

Caroline ovšem musela uznat, že se Jen rozhodně nebojí zapojit. Kdyby však Jen měla stejně soudnosti jako energie, dokázala by toho uskutečnit podstatně víc. V současnosti byla odpovědnou redaktorkou, jedinou novinářkou a hlavním zdrojem novinek zpravodaje o Broken Wheel. Nebo možná *blogu* o Broken Wheel. Caroline se nikdy nepokoušela zjistit, co přesně takový blog je. V každém případě si však byla jistá, že z toho nemůže vzejít nic dobrého. Pokud jí bylo známo, jediní, kdo četl zpravodaj, byli Jenini příbuzní a všichni sídlili ve Spenceru. Nikdo z nich ovšem neprojevil zájem se do Broken Wheel přestěhovat, ať už kvůli, nebo navzdory zpravodaji.

Ani ostatní členy městské rady neměla Caroline o moc raději. Jedním z nich byl Andy, poslední z rodiny Walshových, kdo zůstal ve městě. Caroline ze srdce nesnášela jeho otce, Andrewa Walshe staršího, a byla víceméně připravená toho Andymu hodně odpustit jen proto, že nebyl jako on. Ale všechno má své meze.

Andy provozoval The Square, jediný bar ve městě, a to společně se svým až příliš dobrým kamarádem Carlem, a jeden čas dokonce bydlel v dalekém Denveru. Na klepy si Caroline obvykle nepotrpěla, ale na druhou stranu nebyl důvod, aby k nim někdo dával podnět tím, že se vrátí z Denveru a otevře si bar... *s dobrým kamarádem.*

Dnes měl Andy na sobě výrazně modré džíny, kostkovanou košili a pásek s přezkou vážící podle všeho stejně jako jeho kovojské boty. Celkem mu to slušelo, ale oblečení až moc zářilo novotou. V Carolininých očích se nejvíc podobal nějakému nedávno

přistěhoválemu turistovi z východního pobřeží, přestože jeho rodina žila v Broken Wheel po celé generace.

„Turistka v Broken Wheel,“ řekl, vstal a přidal se k Jen na pódiu.

„Je zvláštní,“ přizvukovala mu, „že jich nemáme víc.“

„Zase *tak* zvláštní to není,“ vpadla jí do řeči Caroline. Kurzivou mluvila často. „Navíc turistka bez řidičáku.“

Seděla na pohodlné, vypoistované sedačce. Od promítání posledního filmu uběhlo už dvanáct let, ale v biografu byla stále ještě slabě cítit pražená kukuřice, rozpuštěné máslo a staré látky. V Caroline ta vůně nevyvolala žádné vzpomínky na minulé setkání, ale ohromilo ji, že látka sedaček je pořád v tak dobrém stavu.

„Musíme vymyslet, co by tu mohla dělat,“ řekla Jen. „Musí se bavit!“

„Ale čím?“ zeptal se Andy. „To je ten problém.“

„Tak především výlety. Všechna ta krásná příroda. Duby!“

„A kukuřice,“ utrousila Caroline suše. Duby měla ráda stejně jako ostatní — dokonce byla předsedkyní Spolku pro ochranu dubů —, ale žádné turistické lákadlo to nebylo.

„Nejen kukuřice,“ řekl Andy. „Taky sója.“

„Možná by ji mohl vozit Tom,“ navrhla Jen, jako by ji to napadlo zrovna teď. „Pokud nebude v práci, samozřejmě.“

Caroline zavřela oči. Jenin nevinný tón ji neobelstil. Panebože, pomyslela si. Ta holka tady není ani dva dny a Jen už by na oltář turismu obětovala místní staré mládence. No dobře, aby bylo spravedlnosti učiněno zadost, možná byla obětí i ta žena. Ani místní staří mládenci totiž nepředstavovali zrovna turistickou atrakci.

Protentokrát se zdálo, že Andy a Jen nejsou naladěni na stejnou vlnovou délku. „Tom?“ zeptal se hloupě, ačkoli každému muselo být jasné, kam tím Jen míří.

Jen ovšem váhala. „Ano, Tom,“ řekla. „Přemýšlela jsem, jestli by si třeba nemohli... být sympatičtí?“ Upřela pohled někam nad

Carolininu hlavu. „Nemyslíš, že takový letní románek by byl přesně to pravé, aby se jí tu líbilo?“

Andy se zasmál. „No tak proč ne? Balení holek Tomovi nikdy moc nešlo. A tahle Sara by podle všeho taky potřebovala popostrčit. Můžu si s Tomem promluvit a připravit ho na jeho úkol.“

Tak daleko ale Jen zjevně zajít nechtěla. „Spíš jsem myslela, jestli by nebylo lepší to nechat rozvinout tak nějak postupně...“

„Lepší by bylo nenechat to rozvinout vůbec,“ řekla Caroline. Pokud znala Jen dobře, bylo jí jasné, že se nespokojí s prostým letním románkem, což už samo o sobě bylo hrozné. Pravděpodobně už snila o svatbě a populačním přírůstku, možná nejednom, a speciálních číslech zpravodaje o svatbách, porodech a křtech, která by po sobě následovala s minimálními časovými rozestupy.

„Každopádně můžeme Toma poprosit, aby ji vozil,“ navrhla Jen.

„Může ji vozit George,“ řekla Caroline. „A dostat za to zaplacení. Samozřejmě jen symbolicky. Můžeme vyhlásit sbírku.“

Vše, co stálo za to udělat, stálo za to udělat prostřednictvím sbírky.

Caroline zachytila rychlou výměnu pohledů mezi Andym a Jen, ale bylo jí to jedno. Každé město potřebuje ženu, která na všechno dohlédne. Caroline věděla, že se jí tajně posmívají, ale zase se jí dařilo dotahovat věci do konce. A když zrovna poslouchala, nikdo se jí smát neodvážil.

„Je ale chudáček George dost...“ Jen se patrně snažila najít nějaký zkrášlující opis, ale nakonec to vzdala: „...střízlivý?“

„Nenapil se už měsíc,“ řekla Caroline. „Ruce se mu už skoro netřesou. Potřebuje dělat něco rozumnějšího než pořád jen sedět u té ženské a celé dny popíjet kafe.“

„Hodný chlap,“ zamumlala Jen.

„Bude ji vozit George,“ prohlásila Caroline, a tím bylo rozhodnuto.

Sara Lindqvistová
Kornvägen 7, 1. patro
136 38 Haninge
Švédsko

Broken Wheel, Iowa, 9. října 2009

Milá Saro,

Broken Wheel vlastně není ani tak moc město. Zajímavého toho tady je jen velmi málo. Vlastně toho tady je velmi málo obecně. Ale já ho mám ráda. Narodila jsem se tu a vyrůstala — v tom bude ten rozdíl.

Máme tu jednu větší ulici, která se jmenuje prostě a jednoduše Hlavní ulice, a protínají ji tři menší ulice. Jmenují se Druhá ulice, Třetí ulice a Ulice Jimmieho Coogana. Poslední název by možná chtěl vysvětlit. Až do roku 1987 se ulice jmenovala Čtvrtá ulice (jsme prozaičtí, věcní lidé, kteří nemají rádi kudrlinky nebo vzletná slova). Teď je ovšem přejmenovaná po jednom nefalšovaném šprýmaři. Mám z toho radost. Mít někoho takového propůjčuje městu určitou důstojnost.

S přátelským pozdravem
Amy Harrisová

Asfalt a beton

Číst knížky nebylo tak úplně špatné, ale poslední dobou začala Sara uvažovat, jestli je takový život nějak zvlášť... živý. Tyhle myšlenky ji přepadly krátce poté, co se dozvěděla, že Josephssonovo knihkupectví brzy zavře, a šokovala ji jejich intenzita. Jako by s tím knihkupectvím zmizel i kus jejího života, jako by se vše, čím kdy byla, nacházelo v šedobílých regálech s knihami v zaprášeném obchodě, v zákaznických kupujících si v létě čtyři brožovaná vydání za cenu tří a na Vánoce cokoli líbivého v pevné vazbě.

Jistě, Sara věděla, že s největší pravděpodobností sežene novou práci v nějakém jiném knihkupectví, ale tehdy, během těch nekonečně dlouhých letních dní v obchodním centru na předměstí, kdy čas do zavření Josephssonova knihkupectví neúprosně odtíkával, se ptala sama sebe, jestli jí to vážně stačí. A děsilo ji to — vždyť co jiného je tam venku kromě knih a práce?

Třeba Amy a malé městečko v Iowě, jako vystrížené z románů od Fannie Flaggové nebo Annie Proulxové. Sara si od Amy koupila jednu knížku přes mezinárodní internetový antikvariát, kde mohly prodávat i soukromé osoby. Amy za knihu odmítla přijmout peníze, a tak Sara sebrala odvalu a na oplátku jí poslala jinou knížku, a v podobném duchu to pokračovalo. Amy psala úžasné dopisy o knihách a obyvatelích svého malého městečka a v dané situaci to bylo to jediné, na co se Sara mohla upnout. Jediné záchranné lano v existenci, která jí začínala připadat naprosto nesmyslná.

Kdyby byl její život kniha, nedostala by Sara ani vedlejší roli. Jinou než vedlejší roli přitom vlastně nepožadovala. Domáhat se hlavní postavy by bylo patrně příliš, ale chtěla mít alespoň tvář a nějaký ten osobnostní rys, popsany v rychlosti na několika řádcích, když se občas setká se skutečnou hrdinkou. Být postavou se jménem a několika replikami.

Tehdy v červenci to Saře připadalo jako neuvěřitelně vzdálený sen, který byl ovšem stejně vzdálený i teď.

Předpokládala však, že dny překoná s pomocí knih. Doted to tak dělávala.

Dnes dopoledne si vzala ven na verandu *Deník Bridget Jonesové* a k němu už třetí šálek téměř nepitelné instantní kávy. Rychle prošla předsíní, nespouštěla oči ze vchodových dveří. Snažila se vyhnout pohledu na malý oltář v předsíni. Prála si, aby někdo odstranil přinejmenším ty vlajky, ale sama se nepovažovala za oprávněnou osobu.

Venku se cítila lépe. Houpací křesla byla pohodlná a divoce zarostlá zahrada vypadala spíš podmanivě než zanedbaně. Sara se pohupovala a křeslo pod ní příjemně domácky vrzalo.

Slunce pozvolna vystoupalo nad koruny stromů a Sara se pokoušela si představit, že vše je přesně tak, jak má být, jak by to mělo být.

Možná Amy nezemřela? Možná jen teď v kuchyni opečovává své květiny? Nebo je někde v horním patře, s nějakou knížkou? Klidně by to tak mohlo být.

Sara si povzddechla. Bylo to jako snažit se změnit nešťastný konec knížky. Ať už jste sami sebe přesvědčovali sebevíc, že jakmile ten sadistický, břídlilský spisovatel zmizí ze scény, všechno bude jinak, stejně tam pořád byl a nemohli jste se ho zbavit. Rhatt Butler opustil Scarlett přesně ve chvíli, kdy ho začínala být hodna. Bez jakéhokoli důvodu, navzdory své osobnosti, lásce a slibům, ano, navzdory všemu, co je rozumné a správné. A ani příšerný otec Charlotte Brontëové nedokázal zabránit smrti monsieur Paula, s jakkoli falešnou neurčitostí se pokusila formulovat závěr, aby ho potěšila.

Nepochopitelné.

Ano, jenže tak to prostě bylo. Člověk se prostě musel snažit na to nemyslet. Margaret Mitchellová byla hloupá a Amy Harrisová mrtvá.

Sara zvedla knihu z klína a nutila se do dalšího čtení. Nacházela jakousi útěchu v tom, že ta knížka je tady i ve Švédsku naprosto stejná. Bridget potká pana Darcyho v bláznivém svetru a její novoroční předsevzetí končí stejnými neúspěchy jako dřív. Když se konečně objevil Daniel Cleaver, Sara se už dávno ponořila do bezpečného světa knihy a klidně by tam zůstala, kdyby na vjezdu nezastavilo auto.

George měl na sobě stejnou červenou kostkovanou košili jako v sobotu, i stejně pomačkanou. Ruce se mu dnes třásly ještě víc. Sara si ovšem vzpomněla, jak s ní šel na setkání po pohřbu, a přes okraj knihy se na něj usmála.

„Přišel jsem ti říct, že odtěd budu tvůj řidič.“

Knih Saře pomalu sklouzla do klína.

„Budu tě vozit,“ objasnil. „Kam jen budeš chtít. Stačí zavolat.“ Vychrlil ze sebe telefonní číslo, aniž čekal, až si ho zapíše. „Kdybych nebyl doma, jsem u Grace.“ Její číslo Saře nadiktoval také, ale ani si nestihla poznamenat.

„Klidně můžu chodit pěšky,“ namítla.

„Řekli mně, že tě mám vozit.“

„Kdo to říkal?“

„Andy a Jen. Caroline to schválila taky.“

To bylo patrně rozhodující.

„Takže?“ zeptal se. „Můžu tě někam hodit?“

„K vidění už toho tady moc není,“ řekl, zatímco se blížili k městu.

Jediné, čeho se tu podle všeho dostávalo bohatě, byla kukuřice. Takhle ke konci srpna se kolem nich tyčila na nekonečných polích. Ostré sluneční světlo pole proměnilo na rozvířené moře zlata a zeleně, které Saru oslepovalo a bodalo do očí, dokud nepřišlo vysvobození v podobě brokenwheelského asfaltu. Začalo to deset minut před městem řadovou zástavbou z šedého betonu a pustým parkovištěm pro karavany.

„Tady bydlím,“ poznamenal George. Sara doufala, že myslí řadové domky, protože na parkovišti nic, v čem by se dalo bydlet, nebylo. Jakous takous hranici města vymezovalo poničené opločení a za parkovištěm stálo několik osamocených stromů na pruhu neobdělávatelné půdy.

Před Sarou a Georgem se táhla silnice, ale ještě chvíli trvalo, než spatřili nějakou budovu hodnou toho označení. Jediné, co mezi Georgeovou obytnou čtvrtí a centrem města potkali, byla zrušená benzinová pumpa. Zdálo se, že ji tvořila pouze bouda z bílého vlnitého plechu, u níž někdo odložil dvě traktorové pneumatiky a rozbitý kočárek.

„Bývalo tu víc obchodů,“ řekl George omluvně, jako by celé tohle město byla jeho vina. „Ale většina jich zavřela někdy po krizi. Lidí, co by tam chodili, bylo málo.“

Aspoň uvidím Ulici Jimmieho Coogana, vzpomněla si Sara. To bude určitě něco. Jenže se jí nedařilo probudit v sobě ani špetku nadšení. Teď, když si odpočinula, osprchovala se a viděla město pořádně, se jí zdálo ještě víc deprimující, pokud to bylo vůbec možné.

Rovná, lehce zvlněná krajina Velkých plání ve skutečnosti inspirovala k vlastnímu architektonickému stylu, v němž nízké, rozlehlé domy přirozeně zapadaly do okolní prerie a centra měst ohraničovaly nádherné dřevěné zastřešené chodníky jako stvořené pro bezstarostné procházky podél výloh obchodů — taková kombinace verandy a promenády. V mnoha městech se to osvědčilo a utvářelo to klidnou, domáckou atmosféru.

Broken Wheel bylo oproti tomu naprosté plýtvání cihlami, asfaltem a betonem. Domy byly bezesporu nízké, hlavně však proto, že víc než dvou podlaží nebylo nikdy zapotřebí. V současnosti nebylo zapotřebí ani jednoho. Místo do větrem zametené prerie přecházely omšelé cihlové budovy v naprosto zbytečně širokou silnici, která působila téměř jako tříproudá. Nyní už se moc nepoužívala,

protože ji dávno vyšachovaly ze hry mezistátní dálnice, na něž byl sveden veškerý provoz.

Jakmile George Saru vysadil a zapadl do Gracina podniku, vydala se Sara náhodným směrem a ušla dva bloky. Potom zůstala stát na kraji silnice, jakoby odzbrojená tamní atmosférou. Nad městem se vznášelo cosi pochmurného; zdálo se, že se problémy a zklamání celých generací přichytily na cihly a asfalt. Na jednom rohu stála skupinka mužů. Určitě už jim bylo přes padesát, možná dokonce šedesát — z jejich obnošených triček a ztrhaných obličejů se to nedalo dost dobře poznat —, vyzářoval z nich ovšem stejný druh netrpělivé nečinnosti jako z teenagerů v obchodním centru, kde Sara pracovala. Jako by jim dny už neměly co nabídnout a nečekala je žádná budoucnost.

Bylo tohle vážně Amyino Broken Wheel? Město, kde Amyin bratr vydával časopis *The Bent Farmer* a kde učitelka ze školy založila improvizovanou knihovnu na motorové nákladní tříkolce?

Sara přesto kráčela dál ulicí, hlavně však chtěla uniknout pohledům mužů. Nebyly vysloveně nepřátelské. Pouze se soustředily na ni — možná jednoduše proto, že tam nic jiného na koukání nebylo. Kdyby se jí tak povedlo najít Ulici Jimmieho Coogana, pomyslela si, najednou by se tam nějakým magickým způsobem zhmotnilo Amyino město: výhradně dřevěné fasády, ženy v sukních a jistá rádobý amišská nadčasovost, přesně jak si to Sara představovala při čtení Amyiných dopisů.

V půlce dne slunce nelítostně svítilo na jeden prázdný obchod za druhým. Řada z nich vlastně měla krásné staré dřevěné fasády, jako by město přinejmenším kdysi dávno bývalo okouzlující a rušné. Tenhle příjemný dojem ovšem zapudily opuštěné obchody. Některé měly mizerně zakrytá okna, některé rozbité okenní tabulky, jež se nikdo neobtěžoval opravit nebo zabetonovat.

Před několika obchody někdy v minulosti vysázeli hubeňoučké stromky, ale ty se podle všeho nikdy pořádně neuchytily, a na

konci jedné z bočních ulic byl vidět náznak jakéhosi parku. Ale tím půvab města končil.

Projít ho zabralo Saře dvacet minut a z Ulice Jimmieho Coogana nezahlédla ani kousek.

Na druhé straně ulice visela cedule, která propagovala prostředek proti červům napadajícím kořeny kukuřice: „Control corn rootworm!“ vykřikovala do světa, dobré dva krát tři metry velká a minimálně dvacet let stará. „With Dyfonate 20-G Intersection. Ideal for the big corn grower!“

Pod cedulí se nacházela ještě jedna, výrazně menší, a oznamovala, že tohle je Broken Wheel. Tečka. Ani se nenamáhalí přidat k tomu tradiční přívlastky „srdce Iowý“ nebo „zahrada Iowý“ nebo jinou snahu o eufemismus. Tahle cedule byla tak malá, až Saře připadalo, jako by se omlouvala, že tam ruší.

Teprve po dvou kolech tam a zpět Sara konečně objevila Ulici Jimmieho Coogana, a to jenom na základě vylučovací metody. Nebyla tam žádná cedule; vlastní ulice byla jen podezřelá ulička s vysokými cihlovými zdmi po obou stranách.

Poté Saře došel dech. Zastavila se před restaurací s rychlým občerstvením. Nad vchodem jen s námahou rozpoznala zlatý nápis na zašlém červeném podkladu. Amazing Grace. Když jí Grace osobně pokynula, ať jde dovnitř, pocítila Sara téměř vděk, že o jejím dalším programu rozhodl někdo jiný.

Grace jí nalila šálek kávy, aniž si ho Sara objednala, a na gril za sebou mrskla narůžovělou kupičku mletého masa.

Podnik byl v podstatě prázdný. Venku parkovala jen tři auta: dva zaprášené modré pick-upy vybledlé od slunce a jedna bílá dodávka používaná při opravách silnic. U stolu seděli tři muži ve svítivě žlutých reflexních vestách, pojídali vejce se slaninou a pili kávu — spíš než pozdní oběd časná večere.

„Moc toho tady k objevování není, co?“ prohodila Grace. Mohutnými pažemi opět spočívala na barovém pultu.

„Pěkné město,“ řekla Sara, ale sama tomu nevěřila.

„Spíš pořádná díra. Být tebou, nezůstávala bych tady.“ Dramaticky se odmlčela. „Uteč, dokud to jde, víc ti k tomu neřeknu. Nikdy jsem nepochopila, proč se tu babička z máminy strany rozhodla zůstat.“

Zapálila si další cigaretu a pokračovala, takřka jedním dechem: „Takže George tě teď vozí? Nejsem drbna. Ale měl to v životě těžký. Zasloužil by si aspoň malou podporu. Vykašlala se na něj ženská. Potom začal pít. Nepil pořád, to je jasný. Jen měl vždycy takový období. Fleka v porcovní masa si každopádně dokázal udržet řadu let.“

Grace se nenamáhala ztišit hlas, ale George beztak nedal ani mrknutím oka najevo, že ji slyší. Možná u sebe musel vyvinout schopnost zvanou selektivní sluch.

„Vlastně je asi dobře, že dostal padáka. Pro chlapa s ne úplně pevnou rukou nebyla ta práce zrovna to pravý ořechový.“ Grace na Saru mrkla. „Taky to lehce mohlo skončit tak, že už by žádný ruce neměl.“

Ihned však dodala: „Ale teď už nepije. Je čistej už víc jak měsíc. Fajn chlap.“

„Proč si necháš říkat Grace?“

„Moje máma se jmenovala Grace. Její máma se jmenovala Grace. Máma její mámy se jmenovala Grace.“ Sara se bála, že Grace zmíní ještě další generaci. „No a já? Madeleine.“

Sara se přiměla napít kávy. Byla dost slabá a měla takovou tu lehce připálenou chuť kávy, která příliš dlouho stála na varné desce.

„Madeleine. To je jméno pro starší, fajnovější paničky. Pro ženský, co omdlí, když na ně člověk šáhne. Pro ženský, co se vdávají a vyšívají svoje iniciály na kapesníky. Upozorňuju, že iniciály po svatbě. To jméno je sotva pro ženskou, co obrací hamburgery nebo si brokovnicí s uříznutou hlavní drží od těla nalitý dělníky.“

„Třeba si pro tebe představovala jiné povolání?“ navrhla Sara. Nervózně po Grace zašilhala přes okraj šálku, aby zjistila, jestli nezašla příliš daleko.

Grace to však očividně jen pobavilo.

„Tohle není povolání. To je rodinná tradice,“ vysvětlovala. „Ženský z našeho rodu byly vždycky drsný, vždycky nalávaly kořalku a vždycky se jmenovaly Grace.“

Grace mrštila hamburger na talíř tak dramatickým pohybem ruky, až se Saře zdálo, že maso přepadne přes okraj. K němu Grace naložila porci hranolků a celé to poslala přes pult. Talíř zadrnčel, ale v pořádku doputoval až k Saře.

„Máma se zamilovala do chlápka s vlastní malou farmou pár mil za městem,“ pokračovala Grace. „A co myslíš, že ta hlupačka udělala?“

Sara se ani nesnažila hádat, takže Grace mohla okamžitě pokračovat:

„Vzala si ho. Já se narodila dobrý dva roky po svatbě. Grace, co není nemanželský dítě. To hned odstartovalo drby, to mi můžeš věřit. Babička pořád ještě žila a provozovala bar, ale mámu mezi sebe tak úplně nevzali. Jedině dobře, řekla bych.“

Grace si zapálila další cigaretu. Sara obezřetně odkrojila kousek hamburgeru.

„Máma se snažila, aby ji ostatní brali. Co ty, snažila ses o to někdy?“

Než Sara odpověděla, chvíli uvažovala. „Nevím,“ řekla nakonec, i když předpokládala, že se o to někdy snažili všichni.

„Nemá to smysl,“ řekla Grace. „Když hraješ podle jejich pravidel, pokaždý tě zadupou do země. Jak se říká, nikdy se nehádej s idiotem, protože tě stáhne na svoji úroveň a porazí tě díky zkušenostem. To samý platí o tom, jak by měl člověk žít svůj život.“ Típla cigaretu v už tak přeplněném popelníku. „Nikdy nežij svůj život podle pravidel idiotů. Protože tě stáhnou na svoji úroveň, vyhrajou a tebe mezitím čeká zatraceně jednotvárný život.“

Grace si Saru důkladně prohlížela. „Vezmi si třeba Caroline. Je dokonce nudnější než její máma, a to už je co říct. Stará Rohdeová byla zatraceně nudná, ale aspoň si uměla trochu stát za svým.“

A byla sebejistá. Caroline se po celý svůj život podřizovala očekáváním jiných lidí a teď se baví tím, že své vlastní očekávání vnucuje všem ostatním.“

Sara mlčela. Nevníkala Caroline jako někoho, kdo by se podřizoval jakýmkoli očekáváním. Možná vyjma svých vlastních, ale Sara si nebyla jistá, že by jim Caroline vůbec naslouchala.

Sara Lindqvistová
Kornvägen 7, 1. patro
136 38 Haninge
Švédsko

Broken Wheel, Iowa, 14. ledna 2010

Milá Saro!

Knihkupectví! To bude určitě moc příjemná práce. My jsme v Broken Wheel nikdy žádné knihkupectví neměli, ale mívali jsme pojízdnou knihovnu na motorové nákladní tříkolce. Slečna Annie, naše paní učitelka, si usmyslela, že založí školní knihovnu a každou sobotu ji přiveze místním. Nijak zvláště mnoho knih tam neměla a ty, co tam byly, ležely bez ladu a skladu na nákladní plošině její tříkolky. To byla panečku dobrodružství! Četla jsem odtamtud *Malé ženy* — sem se lehce moralizující tón staré dobré Louisy podle mě hodil — a *Chaloupku strýčka Toma* — ta se sem dle mého názoru dostala omylem. Spousta rodin z Broken Wheel měla v příbuzenstvu abolicionisty, ovšem neměli, myslím, ani tušení, že řadu svých liberálních názorů jsem pochytila od Harriet Beecher Stoweové. Pro jisté jedince je hranice mezi křesťanstvím, liberalismem a komunismem velice tenká. A samozřejmě tam byla i Bible, ale příběhy z ní už jsem tehdy měla dávno přečtené.

Pojízdná knihovna přežila celé desetiletí, školní knihovna dokonce až do chvíle, kdy školu zrušili. Na konci už to ale byla úplně jiná knihovna — dostali jsme totiž příspěvek na nákup nových knih. Školní knihovny mi připadají tak nějak neinspirativní. Školní vydání, po dvaceti knihách od každého titulu, jako by všichni museli číst totéž, a charakteristický pach povinnosti. Nikdy jsme nebyli město čtenářů. Asi jsme byli příliš praktičtí. Člověk musí být tak trochu snílek, aby docenil knihy, alespoň zpočátku. V o něco

větších městech je to podle mě jiné. V Hope knihovna je, ale ne knihkupectví. Není zvláštní, že ve městě, kde jsou tři obchody s bytovými doplňky, není ani jedno knihkupectví? Teď mám na mysli Hope. Tady není obchod s bytovými doplňky ani jeden, a to od doby, co zavřel Mollyin koutek, kde se beztak prodávaly jen porcelánové figurky.

Teď se tu zrovna zastavila Caroline Rohdeová, má dobrá přítelkyně. Je moc milá, ale hodně se angažuje v církvi. Vzkazuje, že něco jako knihkupectví tu přece máme, protože Biblické společnosti (Caroline je předsedkyně její brokenwheelské pobočky) patří na faře jedna místnost. Mají tam dvacet Biblií, které se prodávají po pěti dolarech za kus, ovšem když člověk prokáže, že doma žádnou Bibli nemá, dostane ji zdarma.

Omlouvám se, že jsem se tak rozepsala. Momentálně musím ležet v posteli, a tím pádem mám příliš mnoho času, než abych se vyjadřovala stručně.

Můj vlastní život za zmínku příliš nestojí, ale je od Tebe milé, že se ptáš. Když jsem byla mladší, byla jsem přesvědčená, že všichni staříci do jednoho mají nějaký dramatický životní příběh. Asi to bylo z toho důvodu, že jsem vyrůstala na venkově. Každá rodina měla podle všeho svá temná tajemství, nevysvětlitelná těhotenství a tragické nehody s traktorem nebo kombajnem. Často biblických rozměrů, někdy doslova: například v letech 1934 a 1935 nás napadly roje kobylek. Ale teď mi naše životy připadají tak nějak všední. Mnohem víc mě zajímají životy naší mládeže, *to je dramatické.*

Moc mladých už tu dnes pochopitelně nemáme a ti, které považuji za „svou“ mládež, jsou v dnešní době téměř dospělí. Jsou to ti, kteří byli mladí, když jsem já byla dospělá. Claire, Andymu a Tomovi už je teď přes třicet. Tom je syn mého bratra, tím

myslím Jimmyho (nezaměňovat s Jimmiem Cooganem). Claire má sedmnáctiletou dceru — jedno z těch nevysvětlitelných těhotenství. Nevěřím, že otcem je Tom, nikdy jsem tomu nevěřila, ale napadlo mě, jestli za to třeba nemůže Andy. I když Andy se skoro ve stejné době odstěhoval do Denveru (jsou tací, kterým to připadalo podezřelé; občas si říkám, jestli tu pomluvu úmyslně nešířil Andyho otec — ne že by mu to z dlouhodobého hlediska nějak pomohlo). Andy se pak vrátil s jedním moc dobrým kamarádem jménem Carl, neuvěřitelně milým mužem, který je však také až téměř nemravně hezký. Není mnoho těch, kterým bych takový vzhled prominula, ale Carl je jedním z nich.

Caroline se ptala, jestli máš Bibli. Dovolila jsem si vyslovit domněnku, že ano.

S přátelským pozdravem
Amy Harrisová

Turistka v jejich městě

Kdyby Sara tušila, jak velké debaty ve městě vyvolá, určitě by ji to překvapilo. Nebyla zajímavá. Nebyla exotická. A už vůbec nebyla krásná.

Byla by první, kdo by potvrdil, že vypadá naprosto obyčejně. Už v sedmi letech se musela smířit s tím, že má vlasy barvy myší šedi. S tím se nedalo nic dělat. Ani při nejlepší vůli se té barvě nedalo říkat nazrzlá nebo kaštanově hnědá nebo nějakým jiným slovem, pomocí něhož se obvykle popisovaly hrdinky knih, které četla. Nikdy neměla sebemenší cit pro nějaký styl. To nejlepší, co kdy o jejím způsobu oblékání matka řekla, bylo, že když už nic jiného, je aspoň čistá a upravená.

Popravdě řečeno byly Sařinou největší předností její oči. Byly velké a výmluvné, pokud ovšem nebyly k smrti vyděšené nebo schované za knížkou.

Žádného opravdového turistu ovšem Broken Wheel dosud nemělo.

Den po Sařině návštěvě v Amazing Grace se Sara stala hlavním tématem rozhovoru dvou starších obyvatelek města. V restauraci se zastavily na malý šálek kávy, jen aby vyzvěděly nejčerstvější klepy o novém přírůstku v Broken Wheel.

„Rozhodně přijela ve správnou chvíli,“ prohlásila jedna z nich. Na dálku ji na konci barového pultu nebylo skoro vidět — jednak proto, že se její malá, hubená postava stářím ještě víc scvrkla, jednak proto, že ji obklopoval neproniknutelný oblak dýmu. Gertrude kouřila jednu cigaretu za druhou. A také pila. Ani to, ani její stravování (zbožňovala nakládání a tučné jídlo, ideálně dohromady) ji ještě nedokázalo připravit o život, k zoufalství jejich dvou bývalých mužů. Dokud to jídlo a pasivní kouření nepřipravilo o život je. Z Gertrude se stala vdova.

„Pohřeb,“ pokračovala. „Při pohřbu se každé město vždycky ukáže ze své nejlepší stránky. Je rozhodně příjemné, když se něco děje.“

Její kamarádka Annie May rozháněla kouř rukou.

„A hezky to vypadá,“ řekla. „Všichni ve fajnových černých šatech. A toho jídla.“

„Já jsem přinesla svou dušenou kukuřici,“ poznamenala Gertrude. „S extra porcí slaniny, samozřejmě.“

Obě se s očekáváním podívaly na Grace.

Grace se opřela o pult. „Milá holka,“ řekla. „Stavila se tady včera a zdržela se minimálně hodinu. A taky sem přišla hned potom, co dorazila do města.“

„Vážně?“ optala se Gertrude, což bohatě stačilo k tomu, aby se Grace rozpovídala.

„Milá, ale nejspíš malinko divná. Když přišla, nesla si v náručí nějakou knížku. Jako by to na tomhle světě byla její jediná ochrana. Víím to, protože jsem ji viděla první. Od čeho by sakra dneska knížky mohly někoho ochránit? To taková brokovnice...“ Významně se odmlčela, ale Gertrude i Annie May ze zkušenosti věděly, že Grace nemusejí k dalšímu povídání nijak pobízet.

„No, ale já mlčím,“ pokračovala Grace, když se nedočkala žádné reakce. „My, ženský jménem Grace, máme svý vlastní posedlosti. Jedna z prvních Grace byla posedlá dokonce šerifem. Dopadlo to špatně, ale to se dalo čekat. Vyhnali ji z města.“

Annie May se k tomu nevyjadřovala. Namísto toho řekla: „Myslíte, že tu zůstane?“

„Proč by nezůstala?“ zeptala se Gertrude podrážděně, protože ji ani nenapadlo, že by tomu mohlo být jinak.

Annie May měla řídké bílé vlasy, vyčesané do volného uzlu. Vypadala jako typická babička, dobrých posledních padesát let. Nikdy se nevdala — jedna z krutých hříček přírody. Vypadat jako babička bylo v pořádku, pokud jste měli vnoučata, ale stěží to bylo to pravé, pokud jste si je chtěli teprve pořídit. Ironií bylo, že se

Annie May vždycky zajímala víc o muže než o děti. Děti nebyly ani trochu romantické.

„Myslím, že tu někoho potká,“ řekla.

„Potká?“ zopakovala Gertrude znepokojivě.

„Tihle vždycky někoho potkají, víš,“ řekla Annie May na svou obranu.

„Kdo tihle?“

„Lidi, co přijdou sami do cizího města. Ve vyprávěních. Dokonce i muže.“

„Muže,“ řekla Grace. Zjevně si nemyslela, že by si zdejší muži zasloužili nějakou další poznámku. „Jestli má ta holka všech pět pohromadě, pěkně rychle vezme nohy na ramena. V tomhle městě nestojí za to zůstat.“

„A v jakém městě to za to stojí?“ zeptala se Gertrude. „Rozhodně jsme ale lepší než *Evropa*.“

Knihy a lidé

Plynový sporák. Jak jen se přesně zapaluje plynový sporák? A co se stane, když to uděláte špatně?

Sara na plynový sporák nenarazila za celý svůj život. Nejdřív bydlela doma u rodičů, kde měli naprosto normální, ale patrně drahý sporák s jakoby zapuštěnými plotýnkami — leskle černý chromový zázrak. Potom žila sama ve dvoupokojovém bytě v Hanninge a i tady měla docela obyčejný, ale mnohem starší sporák, který disponoval opravdovými plotýnkami a kdysi býval bílý.

Plynový sporák v Amyně kuchyni Sara obcházela už několik dní a neodvažovala se ho použít. Mlhavě tušila, že to nějakým způsobem zahrnuje sirky, a v jednom návalu troufalosti se jí v jedné ze zásuvek v kuchyni dokonce podařilo nalézt plnou krabičku. Hned nato jí však odvaha opustila.

Občas jí připadalo, jako by se proti ní celý dům spikl. Možná jí jen sužovalo špatné svědomí kvůli tomu, že nezaplatila nájem, ale nedokázala se zbavit pocitu, že většina místností v domě působila žalostně dávno předtím, než Amy zemřela. V obývacím pokoji se nenacházela jediná kniha, pouze černá kožená pohovka, která ani nemohla nikoho učinit šťastným.

Sara už byla téměř rozhodnutá, že bude nejlepší dát si dnes opět studenou večeři, když vtom zazvonil telefon. Strnula.

Mysli, Saro.

Telefon dál pronikavě, naléhavě vyzváněl.

Ať udělá cokoli, bude to trapné. Spousta lidí zajisté věděla, že tu bydlí, ale Sara předpokládala, že ne všichni. Pokud volal někdo, kdo to neví, bylo by celkem nepříjemné, kdyby telefon najednou vzala ona. A pokud by to navíc byl někdo, kdo ani netuší, že je Amy po smrti, bylo by to takřka nesnesitelné.

Telefon přestal zvonit.

Litovala, že ho nezvedla. Už sama sebe téměř přesvědčila, že to měla udělat. Pak se telefon rozezněl nanovo a Saru znovu přepadla nerozhodnost. Nakonec hlesla do sluchátka „Sara“, aby o tom už nemusela dál přemýšlet.

Na druhém konci se ozval přátelský, rozjařený hlas. „Saro, tady Andy. Viděli jsme se na pohřbu.“

„Andy!“ zvolala a vzápětí si uvědomila, že to asi znělo až příliš důvěrně. Z pohřbu si ho nepamatovala, ale znala ho z Amyiných dopisů.

„Nechtělo by se ti večer zajít do The Square? Jen takový klidnější posezení v baru s pár kamarádama tady z Broken Wheel. Nic formálního. Studené pivo, milí lidi.“

Zadívala se na plynový sporák. Ten žádnou odpověď nevymyslel. Sara váhavě zamručela.

Noví lidé ji pochopitelně děsili. Připadalo jí ovšem, jako by je do jisté míry už znala. Navíc by aspoň mohla opustit tenhle dům.

„Díky,“ řekla, „moc ráda.“

„Super. Vyzvedneme tě v šest. Ne, ne, to vůbec není problém,“ dodal, aniž Saru vůbec napadlo, že by mohla být někomu na obtíž.

V pět už byla tak nachystaná, jak to jen šlo. Večeři úplně opomínila a čas věnovala tomu, že prošla celý svůj šatník ve snaze najít něco pěkného, ale zase ne moc pěkného, upraveného, ale zase ne moc upraveného. S výsledkem byla nadmíru spokojená. Šedé kalhoty s nažehlenými puky jí volně splývaly a vypadala v nich bezmála elegantně. Černý svetřík s výstřihem do věčka byl lehce projmutý a zdůrazňoval její útlá ramena, klíční kosti a náznak prsou. Dokonce se i trochu nalíčila řasenkou a jemnými, matně fialovými očními stíny.

Nyní tedy seděla v kuchyni, zcela vzpřímeně, a snažila se co nejméně hýbat, aby si nepomačkala kalhoty nebo nerozmazala řasenkou. Ovšem při myšlence, že se bude smět setkat s Amyinou

mládeží, se v duchu spontánně roztančila malinkými krůčky. Ta lehká nedočkavost a bušení srdce byly ve skutečnosti možná spíš nervozita, ale v tom případě šlo o jinou nervozitu než strach, který obvykle cítila před lidmi. Tohle bylo očekávání dobrodružství; Saře najednou připadalo, že stát se může cokoli, jako by se Amy prostřednictvím své mládeže ocitla zpátky u ní. Sara je znala stejně jako Elizabeth Bennetovou, Jacka Reachera nebo Euthanasii Bondesonovou. Žádný z nich ji nikdy nezklamal a byla si naprosto jistá, že ji nezklame ani Andy a ostatní. Zklamání z Ulice Jimmieho Coogana jako by odvál vítr.

Jakmile před dům zajel červený pick-up, Sara vyskočila a narážela si, ať se nechová jako idiot. Oni tě neznají, připomněla si. Jsi pro ně jen cizinka, která o nich, Amy ani městě nic neví. Při té myšlence se usmála.

Z auta vystoupil muž, ale Andy to nebyl — to Sara věděla naprosto jistě. Když mířil k ní, pohyboval se tak nějak napjatě a neochotně, což neodpovídalo ani rozjařenému hlasu v telefonu, ani líčení v Amyiných dopisech.

„Tom,“ představil se.

„Sara,“ vyhrkla automaticky a zmateně na něj zamrkala. Kolem očí se mu rozprostírala síť jemných vrásek smíchu, ale právě teď se neusmíval. Jeho oči měly stejnou tmavě šedozelenou barvu jako moře v listopadu a obsahovaly i zhruba tolik vřelosti. Z řeči jeho těla se dal vyčíst odstup a podrážděnost. Netušila, co provedla, že k ní cítí takovou averzi — o tom, že tomu tak je, nebylo nejmenších pochyb.

Její svět se na okamžik zase naklonil, stejně jako při příhodě s Ulicí Jimmieho Coogana; jen o pár stupňů, dost na to, aby všechno působilo zdeformovaně a nespolehlivě, ale ne tolik, aby byla schopná pojmenovat, co se změnilo.

Tom měl na sobě ležérní džíny a tričko s krátkým rukávem, takže její šedé kalhoty najednou působily jako absurdní přešlap. Saru teď už ani nenapadlo, že by její nohy mohly být nějak

elegantní. Staly se z nich zase ty obvyklé hubené nohy a z ní znovu jen ta obyčejná holka.

Tohle přece není poprvé, Saro, řekla sama sobě. Jestli jsi byla tak hloupá a věřila, že něco bude jinak jen proto, že je to Amyina mládež, můžeš si za to sama. Řasenku! Huso.

Kupodivu jí to dodalo jistou útěchu. V každém případě už na to byla zvyklá.

„Andy mě poprosil, ať tě odvezu.“ Tom to řekl tak, jako by to vlastně byla její vina.

„Mohla jsem jít pěšky.“

„Jasně.“

V tu chvíli Sara zvažovala, že se otočí a vrátí se do Amyina domu. Asi by nezvládla, kdyby se k ní takhle nepříjemně choval i Andy. Jenže Tom už otevřel dveře auta a lehkým štouchnutím do paže Saře pomohl vyškrábat se na sedadlo.

„Takže ty jsi Sara,“ vypadlo z něj nakonec.

Na to se toho nedalo moc říct, a tak mlčela. Podvědomě sevřela kapsu své bundy, kam si pro jistotu zastrčila knížku v měkké vazbě. Vytahovat ji Saře nepřípadalo moc vhodné, ale na druhou stranu bylo zcela zřejmé, že Tom si s ní povídat nechce. V tomhle byli lidé zvláštní. Mohli jste jim být sebevíc ukradení, ale pokud byste si otevřeli knížku, hned by vás považovali za nezdvořáka.

Jakmile opustili příjezdovou cestu k Amyinu domu, za okénkem auta se znovu vynořila kukuřičná pole. Sara nevěděla, jestli na ni působí jako ochrana, nebo jako hrozba.

„Ta, co ráda čte.“

Uvažovala, jestli jí dokáže číst myšlenky, ale nenamáhala se na něj podívat.

„V kapse máš schovanou knížku,“ pronesl ještě netečněji, pokud to vůbec bylo možné.

„Lidi jsou v knížkách lepší,“ zamumlala, tak tiše, až měla pocit, že ji nemůže slyšet. Ale když se na něj po očku podívala, viděla, jak mu cukají koutky. „Nemyslíš?“ vyrazila do útoku.

„Ne,“ odbyl ji suše.

Vlastně měla za to, že většina lidí v knížkách lepší není. „Ale jsou o tolik zábavnější a zajímavější a...“ Příjemnější, pomyslela si. „Sebejistější?“

„To taky.“ Dokonce se zasmála.

Tom o ni a jejich rozhovor podle všeho znovu ztratil zájem. „Ale nejsou skuteční,“ dodal jako pomyslnou tečku.

Skuteční. Co bylo na skutečnosti tak úžasného? Amy byla mrtvá, Sara trčela v autě s mužem, který ji zjevně neměl rád. V knížkách mohla být kýmkoli a kdekoli. Mohla být neoblomná, krásná, okouzlující, vybavit si správnou repliku ve správnou chvíli a... něco *zažít*. Něco opravdového. Něco, co se dělo opravdovým lidem.

V knížkách byli lidé fascinující a milí a jejich život se držel předem daného scénáře. Pokud někdo o něčem snil, věděli jste takřka stoprocentně, že přesně to na konci knihy udělá. A že potká někoho, s kým to udělá. Ve skutečnosti jste si mohli být téměř jistí, že daná osoba udělá cokoli jiného než to.

„Mají být lepší než ve skutečnosti,“ řekla. „Důležitější, vtipnější, krásnější, tragičtější, romantičtější.“

„Takže rozhodně ne skuteční,“ řekl Tom. Opět bezmála poba-veně. Zajiskřilo mu v očích. V jeho podání to znělo, jako by Sara mluvila o nějaké romantické dívčí fantazii o hrdinech a hrdinkách a pravé lásce.

„Když už ale skuteční jsou, jsou skutečnější než ve skutečnosti. Pokud příběh pojednává o šedém a bezúčelném všedním dni, tak je mnohem šedší a bezúčelnější než naše šedé a bezúčelné všední dny.“

Zdálo se, že Tom přemáhá smích. Vrásky kolem očí se mu prohloubily. Potom se mu úsměv z tváře vytratil stejně rychle, jako se objevil.

„Knižky, co jsi Amy nechala objednat, přišly dva dny před jejím pohřbem,“ řekl, a tím jejich rozhovor definitivně pohřbil.

V daný okamžik byla Sara natolik sobecká, že si pomyslela: Ale kde jsou ty knížky teď? Jejích třináct knih jí už moc dlouho nevydrží. Ne pokud je bude hltat dosavadním tempem.

Bar The Square sídlil ve velké hranaté budově obklopené prázdnými parkovacími místy. Trůnil naprosto osamoceně nad asfaltem, dvacet minut za městem. Tom zastavil a rozhlédl se kolem sebe, jako by tu i on byl poprvé. Poté zavrtěl hlavou a otevřel Saře dveře. „Možná bych tě měl varovat ohledně Andyho a Carla,“ řekl. „Oni spolu, no, chodí. Všichni pro to tady mají pochopení. Nemluvíme o tom.“

„Já vím,“ vyhrkla, až Tom nadzvedl obočí, ale nijak se k tomu nevyjadřoval.

V celém podniku seděli už jen dva další hosté: jeden očividně spal, druhý nepřetržitě užíval z misky bezplatně nabízené buráky. Sara netušila, že lidé ve Spojených státech skutečně nosí kovbojské klobouky, a nadšeně se otočila na Toma, aby to okomentovala. Jeho unavený pohled ovšem říkal, že teď není ta pravá chvíle.

Pokynul jí, ať jde dál, a následoval ji k barovému pultu. Obezřetně vylezla na barovou stoličku, Tom odsunul sousední a posadil se jediným nenuceným pohybem.

Když zahlédl Andyho, obličej se mu roztáhl do prvního skutečně upřímného úsměvu, který u něj Sara kdy viděla. Díky němu vypadal mladší.

Andyho hlas znala Sara z telefonu, ale naživo si jeho nositele představovala jinak. Stejný byl pouze chlapecký pohled jeho očí naznačující, že ještě pořád očekává život plný dobrodružství.

Usmál se na ni, jakoby přesvědčený o tom, že se budou mít rádi, naprosto neodolatelným úsměvem. Potom mezi nimi těkal pohledem, až Sara zčervenala a Tom si posunul stoličku, aby byl od Sary ještě dál.

„Vítám tě v The Square,“ řekl Andy. „Kus historie, nevysychající pramen alkoholu a místo setkávání v Broken Wheel dávno předtím, než jsem přišel.“

Sara zamrkala.

„Převzal jsem to před...“ Tázavě se podíval na Toma. „Před sedmi lety? To už je to fakt tak dlouho? V té době umřel Abe. Byl děsně zažraný do country zpěvaček. Vlastně to dává smysl.“

„Country se tady hrálo vždycky,“ poznamenal Tom.

Sara byla čím dál uvolněnější, protože začalo vycházet najevo, že zapojení do rozhovoru se od ní neočekává. Zdálo se, že Andy to zvládne sám.

Opřel se o barový pult. „Opustila ho manželka. Útěchu ale nehledal u Cashe, Williamse nebo Nelsona, ale u Dolly, Emmylou, Patsy, Loretty a Tammy. Pět let dotvářely atmosféru The Square jejich tlumeně znějící ztrápený, nešťastný hlasy, dokud tomu neudělaly přítrž Dixie Chicks.“

„Proboha, Andy.“

„Byl mezi prvníma, co pálili jejich desky, v zelený popelnici tady vzadu na dvorku. Pořád tam je. Schoval jsem ji. To víš, historie. O tejdén pozdějc umřel, ale nikdo nevěřil, že tam byla nějaká souvislost. A pak jsem s sebou z Denveru přivezl Carla.“

„A z repráků se zase rozeznělo country,“ řekl jí Tom tiše.

Tak tomu bylo i teď, ale zpěváka Sara neznala.

„A my už tu zůstali.“

Tom objednal dvě piva, která se Sara neúspěšně pokusila zaplatit. Ačkoli už na barový pult položila několik bankovek, Tom jednoduše vytáhl své vlastní, s naprostou jistotou, že si Andy Sariny peníze nevezme. Měl pravdu.

Přála si, aby ji Tom nechal zaplatit. V pozvání na pivo mužem, kterému jste protivní, bylo cosi tragického. Seděl vedle ní tiše a nehnutě a zdálo se, že by byl raději kdekoli jinde než teď a tady s ní. Opatrně ochutnala pivo a zalitovala, že nezůstala doma v kuchyni.

„Carle,“ zavolal Andy. „Pojď pozdravit Amyinu turistku.“

Sara se s očekáváním zadívala na otevírající se dveře a vzápětí ztuhla, pivo na půl cesty k ústům. Carl byl vážně až nemravně

krásný. Vypadal jako z obálky nějaké harlekýnky. S tím rozdílem, že na sobě neměl hedvábnou košili, ale bílé tričko. Moc to ovšem nepomohlo.

Když mu Sara podávala ruku, snažila se vypadat co možná nejlhostejněji, ale pak si uvědomila, že lhostejnost se při seznamování s novými lidmi asi příliš neočekává.

Pokusila se o přirozený úsměv.

Carl jí rychle potřásl rukou, ale okamžitě se stáhl zpátky ke zdi, jako by se bál, že se na něj Sara vrhne, ačkoli mu barový pult sloužil coby ochranný štít. Chápala ho. S takovým vzezřením bylo patrně nejlepší držet se na bezpečné straně.

„Jak obálka harlekýnky,“ zamumlala si sama pro sebe. Tom utopil smích v pivu a Sara potřásla hlavou.

„Čteš hodně harlekýnek?“ zeptal se.

Andymu ani Carlovi souvislost zjevně nedocházela, Tomovi podle všeho ano. Přemýšlela, jestli on sám někdy nějakou četl.

„Každá ženská někdy četla nějakou harlekýnku,“ rozpovídala se. „Nakladatelství Harlequin prodalo už šest miliard knížek. Každý měsíc vychází přes sto nových titulů. Jenom ve Švédsku se jich prodalo jeden a půl milionu, a to máme jen necelých devět milionů obyvatel.“

„Věř mi,“ pokračovala, „i když počítáme šilence, co jich mají doma plné šuplíky, je statisticky dokázáno, že každá ženská minimálně na jednu narazila.“

Podívala se na Toma. „A pochopitelně i většina chlapů.“

„Aha.“ Sařin výklad ho patrně lehce šokoval.

Pokřčila rameny. „Pracovala jsem v knihkupectví.“

„Prodávali jste hodně harlekýnek?“

„Vlastně ani ne. U nás k tomu měl nejblíž asi *Klan velkého medvěda*.“

Andy oběma přihrál další pivo a na její peníze zavrtěl hlavou.

„Takže Saro,“ řekl. Povídání o knížkách byl očividně konec. „Co jsi sem přijela dělat?“